

T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANA SANAT DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK VE OYUN
DERSİNE YÖNELİK MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ
(KARABÜK İLİ ÖRNEĞİ)**

OKAN ALKAN

Danışman : Prof. Dr. Sıtkı AKARSU

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Elçin ERGİN TALAKA

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Gülcan ERTAN HACISÜLEYMANOĞLU

KASTAMONU-2025

TAAHHÜTNAME

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu; ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını, bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini bildirir ve taahhüt ederim.

Okan ALKAN

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK VE OYUN DERSİNE YÖNELİK MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ (KARABÜK İLİ ÖRNEĞİ)

OKAN ALKAN

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANA SANAT DALI
DANIŞMAN: PROF. DR. SITKI AKARSU

Bu araştırmanın amacı, özel eğitim öğretmenlerinin oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeylerini belirlemek ve bu düzeylerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve mesleki deneyim gibi demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kapsamında yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı içerisinde Karabük ilinde görev yapan 50 özel eğitim öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Özevin (2006) tarafından geliştirilen “Oyun, Dans ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler, çevrim içi ortamda Google Form aracılığıyla toplanmış ve SPSS 25.0 programı ile analiz edilmiştir. Analizlerde frekans, yüzde, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin genel olarak oyun, dans ve müzik dersine yönelik yüksek düzeyde motivasyona sahip oldukları bulunmuştur. Cinsiyet, öğrenim durumu ve mesleki deneyim değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar görülmezken; yaş değişkenine göre anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Elde edilen bulgular, öğretmenlerin bu derslere ilişkin tutumlarının yaşla birlikte olumlu yönde geliştiğini ve pedagojik olgunluğun motivasyon düzeylerini etkileyebileceğini ortaya koymaktadır.

ANAHTAR KELİMELEER: Özel Eğitim, Öğretmen Motivasyonu, Oyun Dersi, Müzik Eğitimi, Dans Etkinlikleri

Haziran 2025, 73 Sayfa

ABSTRACT

MSC THESIS

AN INVESTIGATION OF SPECIAL EDUCATION TEACHERS' MOTIVATIONS TOWARDS MUSIC AND PLAY LESSONS (THE CASE OF KARABÜK PROVINCE)

OKAN ALKAN

**KASTAMONU UNIVERSITY INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCE
ART AND DESIGN MAIN ART DEPARTMENT
SUPERVISOR: PROF. DR. SITKI AKARSU**

The aim of this study is to determine the motivation levels of special education teachers towards play, dance, and music courses and to examine whether these levels differ according to demographic variables such as gender, age, educational background, and professional experience. The study was conducted using the descriptive survey model, one of the quantitative research methods. The study group consisted of 50 special education teachers working in Karabük province during the 2024–2025 academic year. The data were collected using the “Motivation Scale for Play, Dance and Music Course” developed by Özevin (2006) and administered via Google Forms. The collected data were analyzed using SPSS 25.0. Frequency, percentage, independent samples t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA) were employed in the data analysis. The results revealed that teachers generally had high levels of motivation towards play, dance, and music courses. While no significant differences were found based on gender, educational background, or professional experience, significant differences were observed in relation to age. The findings suggest that teachers’ attitudes towards these courses improve with age and that pedagogical maturity may influence motivation levels positively.

KEYWORDS: Special Education, Teacher Motivation, Play-Based Education, Music Education, Dance Activities

June 2025, 73 Page

TEŞEKKÜR

Müzik eğitiminin özel eğitimdeki yeri, çocukların duyuşsal ve ruhsal gelişimlerini desteklemenin yanı sıra, kişisel gelişimlerinde de önemli bir etkiye sahiptir. Bu süreçte, Eğitim alanında derin bilgi ve tecrübeye sahip olan, çalışmalarımnda bana ilham veren ve rehberlik eden kıymetli danışmanım, Prof. Dr. Sıtkı Akarsu'ya, sağladığı değerli destek ve yönlendirmeler için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bana güç veren annem, Hamiyet ALKAN ve babam Bahadır ALKAN'a, her zaman yanımda olan değerli eşim, Gökçe KILIÇ ALKAN ve sevgili oğlum Atalay ALKAN'a teşekkür ederim.

Okan ALKAN

Kastamonu, 2025

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TEZ ONAYI	ii
TAAHHÜTNAME	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
1.1 Problem	1
1.2 Araştırmanın Amacı	3
1.3 Araştırmanın Önemi	4
1.4 Sayıtlar	6
1.5 Sınırlılıklar.....	6
1.6 Tanımlar	6
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1 Özel Eğitimde Müzik ve Oyun Derslerinin Önemi	8
2.1.1 Özel Eğitimin Tanımı ve Kapsamı	10
2.1.2 Müzik ve Oyun Etkinliklerinin Özel Eğitimdeki Rolü	11
2.1.3 Müzik ve Oyun Derslerinin Bireylerin Gelişim Süreçlerine Katkıları	12
2.2 Müzik ve Oyun Derslerinin Pedagojik Temelleri	13
2.2.1 Müzik ve Oyun Temelli Öğretim Yaklaşımları	14
2.2.2 Orff-Schulwerk Yöntemi ve Özel Eğitimdeki Uygulamaları	14
2.2.3 İş Birliğine Dayalı Öğrenme Yöntemlerinin Müzik ve Oyun Derslerinde Kullanımı.....	15
2.3 Özel Eğitim Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlilikleri.....	16
2.3.1 Öğretmen Yeterliliklerinin Müzik ve Oyun Derslerindeki Önemi	18
2.3.2 Özel Eğitim Öğretmenlerinin Mesleki Bilgi ve Beceri Düzeyleri.....	19
2.3.3 Mesleki Gelişim Programlarının Müzik ve Oyun Derslerine Etkisi.....	19
2.4 Öğretmen Motivasyonlarının Eğitim Süreçlerine Etkisi	20
2.4.1 Öğretmen Motivasyonunun Öğrenme Ortamına Yansımaları.....	21
2.4.2 Öğretmen Motivasyonunun Öğrenci Başarısına Etkisi	23
2.4.3 Öğretmen Motivasyonunun Mesleki Gelişim ve Sürekli Öğrenmeye Katkısı	24
2.5 Türkiye’de Özel Eğitimde Müzik ve Oyun Dersleri	26
2.5.1 Türkiye’de Özel Eğitim Politikaları ve Müzik-Oyun Derslerinin Yeri	28
2.5.2 Mevcut Uygulamalar ve Karşılaşılan Zorluklar	29
2.5.3 Türkiye’de Müzik ve Oyun Derslerine Yönelik Öğretmen Algıları.....	29
2.6 Müzik ve Oyun Derslerinde Karşılaşılan Sorunlar	31
2.6.1 Materyal Eksikliği ve Fiziksel Koşullar	32
2.6.2 Öğretmenlerin Mesleki Bilgi Eksiklikleri.....	33
2.6.3 Zaman Yönetimi ve Ders Planlama Zorlukları.....	34

2.7	Müzik ve Oyun Derslerinin Geliştirilmesi İçin Öneriler.....	35
2.7.1	Müzik ve Oyun Dersleri İçin Öğretmen Eğitimi ve Destek Programları	36
2.7.2	Müzik ve Oyun Temelli Eğitim Materyallerinin Geliştirilmesi	38
2.7.3	Eğitim Politikalarında Müzik ve Oyun Derslerinin Güçlendirilmesi.....	39
2.8	İlgili Araştırmalar	40
3.	YÖNTEM.....	43
3.1	Araştırmanın Modeli	43
3.2	Çalışma Grubu.....	43
3.3	Veri Toplama Araçları.....	44
3.4	Verilerin Toplanması.....	45
3.5	Verilerin Analizi.....	45
4.	BULGULAR VE YORUM.....	47
4.1	Araştırmanın Birinci Alt Amacına İlişkin Bulgular	47
4.2	Araştırmanın İkinci Alt Amacına İlişkin Bulgular	48
4.3	Araştırmanın Üçüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular.....	49
4.4	Araştırmanın Dördüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular	50
5.	SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	52
5.1	Sonuç	52
5.2	Tartışma.....	54
5.3	Öneriler.....	57
KAYNAKLAR	60	
EKLER.....	67	
EK A	Ölçek İzin Yazışmaları.....	68
EK B	Etik Kurul Kararı.....	69
EK C	Milli Eğitim Müdürlüğü Onayı	70

TABLULAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1 Demografik bilgiler.....	44
Tablo 4.1 Cinsiyete göre oyun dans ve müzik dersi motivasyon ölçeği T-Testi sonuçları	47
Tablo 4.2 Yaşa göre oyun dans ve müzik dersi motivasyon ölçeği ANOVA testi sonuçları.....	48
Tablo 4.3 Öğrenim durumuna göre oyun dans ve müzik dersi motivasyon ölçeği T-Testi sonuçları.....	49
Tablo 4.4 Mesleki deneyime göre oyun dans ve müzik dersi motivasyon ölçeği ANOVA Testi sonuçları.....	50

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar

ANOVA	: Analysis of Variance (Varyans Analizi)
BTT	: Betimsel Tarama Tekniği
ÇÖZ	: Çevrim içi Ölçme Zemini (Google Form vb.)
F	: Varyans Analizi Test İstatistiği
GÖR	: Görsel Öğretim Raporu
LİS	: Lisans
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
ÖÖÖ	: Özel Eğitim Öğretmeni
p	: Anlamlılık Düzeyi
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
SS	: Standart Sapma
t-testi	: Bağımsız Örneklem t-Testi
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
VTO	: Veri Toplama Aracı
$\bar{x}$	: Aritmetik Ortalama
YL	: Yüksek Lisans

1. GİRİŞ

Araştırmanın bu kısmında araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, sayıltıları, sınırlıkları ve tanımlarına yer verilmiştir.

1.1 Problem

Özel eğitim, bireylerin gereksinimlerine göre özelleştirilmiş eğitim programlarını içerir ve bireyin sosyal, duygusal, bilişsel ve motor gelişimini desteklemeyi hedefler. Müzik ve oyun etkinlikleri, özel eğitim süreçlerinde bu hedeflere ulaşmayı kolaylaştıran en etkili yöntemlerden biri olarak kabul edilmektedir. Müzik, bireylerin duygularını ifade etmelerine olanak tanırken, oyun da onların fiziksel aktivitelerini artırarak öğrenme süreçlerine katılımlarını sağlar (Uçan, 1997). Özellikle engelli bireylerin gelişim süreçlerinde müzik ve oyun etkinliklerinin kullanılması, onların öğrenme ve iletişim becerilerinin gelişimine önemli katkılar sunmaktadır (Eskioğlu, 2003). Müzik ve oyun derslerinin özel eğitimdeki önemi, bu etkinliklerin bireylerin sosyal ve bilişsel gelişimlerine katkı sağlamasından kaynaklanmaktadır. Artan (2001), müziğin engelli bireylerin sosyal etkileşimlerini artırdığı ve iletişim becerilerini geliştirdiği üzerinde durmuştur. Özellikle ritim temelli etkinlikler ve grup oyunları, bireyler arasındaki iş birliğini destekleyerek sosyal bağları güçlendirmektedir (Çay ve Özbek, 2016). Bununla birlikte, müzik ve oyun etkinliklerinin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin bu derslere yönelik olumlu tutumlar sergilemeleri ve uygun yöntemler kullanmaları gerekmektedir (Berrakçay, 2008).

Türkiye'deki özel eğitim sisteminde müzik ve oyun derslerinin kullanımına yönelik sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Mevcut çalışmalar, bu derslerin etkili kullanımını öğretmenlerin bilgi düzeyleri, motivasyonları ve mesleki yeterlilik algıları ile ilişkilendirmektedir (Güven ve Tufan, 2010). Bu bağlamda, öğretmenlerin müzik ve oyun derslerine yönelik tutumlarının incelenmesi, bu derslerin daha etkili bir şekilde uygulanması için önemlidir.

Müzik ve oyun, özel eğitimde bireylerin sosyal, duygusal, bilişsel ve fiziksel gelişimlerini destekleyen önemli araçlardır. Ancak bu derslerin uygulama sürecinde

çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu sorunlar, hem öğretmenlerin tutumları hem de sistemin yapısal eksikliklerinden kaynaklanmaktadır. Öğretmenlerin tutumları, müzik ve oyun derslerinin planlanması, uygulanması ve öğrenci üzerindeki etkilerinin başarısını doğrudan etkileyen bir faktördür. Artan (2001), müziğin engelli bireyler üzerindeki olumlu etkilerinden bahsederken, uygulamada karşılaşılan en büyük zorluklardan birinin öğretmenlerin müzik eğitimi konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması olduğunu vurgulamıştır. Özel eğitimde görev yapan öğretmenlerin, müzik ve oyun etkinliklerini planlama ve uygulamada yaşadığı sorunlar çeşitli nedenlere dayanmaktadır. Bunlardan ilki, öğretmenlerin mesleki yeterlilik algılarıdır. Çadır (2008), zihinsel engelli bireylere yönelik hazırlanan müzik temelli sosyal beceri öğretim programlarında, öğretmenlerin yeterli mesleki bilgiye sahip olmamalarının bu programların başarı düzeyini düşürdüğünü belirtmiştir. Benzer şekilde, Çakır Doğan (2011) tarafından yapılan bir çalışmada, eğitilebilir zihinsel engelli bireyler için geliştirilen müzik eğitimi programlarının öğretmenler tarafından yetersiz bulunmasının, derslerin planlanması ve uygulanmasını olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.

Bir diğer önemli problem, öğretmenlerin bu derslerin önemine dair farkındalık düzeylerinin yeterli olmamasıdır. Öğretmenlerin, müzik ve oyun derslerinin öğrenci gelişimine olan katkılarına dair inançları, derslere yönelik tutumlarını büyük ölçüde etkilemektedir. Güven (2011) tarafından yapılan bir çalışmada, kaynaştırma sınıflarında müzik derslerinde iş birliğine dayalı öğrenme yöntemlerinin, öğrencilerin sosyal becerilerini ve katılım düzeylerini artırdığı belirtilmiştir. Ancak bu tür yöntemlerin uygulanması, öğretmenlerin bu konuda bilgi sahibi olmalarını ve uygun bir yaklaşım benimsemelerini gerektirmektedir. Öğretmenlerin bu konudaki bilgi eksiklikleri, derslerin etkinliğini sınırlayan temel faktörlerden biridir (Güven ve Tufan, 2010). Öğretmenlerin müzik ve oyun derslerine yönelik tutumlarını etkileyen çevresel faktörler de bulunmaktadır. Türkiye'deki birçok özel eğitim kurumunda, müzik ve oyun derslerine yönelik materyal eksikliği, fiziksel alan kısıtlamaları ve zaman yönetimi sorunları gibi yapısal problemler gözlemlenmektedir (Çay ve Özbey, 2016). Bu tür sorunlar, öğretmenlerin derslere olan ilgisini ve motivasyonunu olumsuz etkileyerek, derslerin potansiyel faydalarını sınırlandırmaktadır. Çakır Doğan (2011),

fiziksel ve materyal koşulların iyileştirilmesinin, öğretmenlerin derslere yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyebileceğini belirtmiştir.

Türkiye’de müzik ve oyun derslerinin özel gereksinimli bireyler üzerindeki etkisini inceleyen araştırmalar, öğretmenlerin bu derslere yönelik tutumlarının çoğunlukla olumsuz olduğunu göstermektedir. Örneğin, Eren (2012), Orff-Schulwerk yaklaşımına dayalı müzik etkinliklerinin etkisini incelemiş ve öğretmenlerin bu yaklaşıma yönelik bilgi eksikliklerinin, derslerin etkililiğini azalttığını ortaya koymuştur. Benzer şekilde, Eren vd. (2013), otistik bireylerde kavram öğretimi için kullanılan müzik temelli etkinliklerde, öğretmenlerin sınırlı mesleki bilgiye sahip olmalarının, derslerin başarı düzeyini düşürdüğünü ifade etmişlerdir.

Bu sorunlar, müzik ve oyun derslerinin özel eğitimdeki önemine rağmen, uygulamada çeşitli eksikliklerle karşılaşıldığını göstermektedir. Müzik ve oyun derslerine yönelik öğretmen tutumlarının incelenmesi, bu derslerin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için gerekli olan koşulların belirlenmesine ve karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Bu bağlamda, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini destekleyecek programların düzenlenmesi, bu derslerin özel eğitimdeki rolünü artırmak için önemli bir adım olacaktır (Eskioğlu, 2003). Müzik ve oyun derslerinin özel eğitimde etkili bir şekilde uygulanabilmesi, öğretmenlerin bu derslere yönelik tutumlarının geliştirilmesine ve bu derslerin önemine dair farkındalıklarının artırılmasına bağlıdır. Bu derslerin potansiyel faydalarının ortaya çıkarılabilmesi için öğretmenlere yönelik eğitim programlarının düzenlenmesi, materyal eksikliklerinin giderilmesi ve fiziksel koşulların iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu çalışma, özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun derslerine yönelik tutumlarını inceleyerek, bu alandaki sorunların çözümüne yönelik önemli veriler sunmayı amaçlamaktadır.

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumlarını incelemek ve bu tutumları etkileyen faktörleri belirlemektir. Araştırma, özel eğitim sürecinde müzik ve oyun etkinliklerinin önemine dair öğretmen algılarını ve tutumlarını anlamayı hedeflemektedir. Ayrıca öğretmenlerin mesleki yeterlilik

düzeyleri, derslere yönelik motivasyonları, bu derslerin planlanması ve uygulanması sürecinde karşılaşılan sorunlar da analiz edilecektir.

Araştırma kapsamında şu sorulara yanıt aranacaktır:

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumları nasıldır?
2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşa göre özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumları nasıldır?
3. Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim durumlarına göre özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumları nasıldır?
4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki deneyimlerine göre özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumları nasıldır?

1.3 Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumlarını ele alarak hem ulusal hem de uluslararası literatüre çeşitli katkılar sağlamayı hedeflemektedir. Özel eğitimde müzik ve oyun derslerinin etkisi üzerine yapılan araştırmalar sınırlı sayıdadır ve genellikle bu derslerin öğrenci gelişimi üzerindeki etkilerine odaklanmıştır. Ancak, bu derslerin öğretmen tutumları bağlamında ele alınması, uygulamada karşılaşılan sorunların ve çözüm yollarının anlaşılmasında kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda araştırma, öğretmenlerin müzik ve oyun derslerine ilişkin algılarını, bu algıları şekillendiren faktörleri ve uygulamaya yönelik deneyimlerini detaylı bir şekilde analiz ederek literatürdeki önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Bu çalışma, müzik ve oyun derslerinin özel eğitimdeki yerini anlamaya yönelik teorik ve uygulamalı bilgiler sunacaktır. Türkiye’de özel eğitim bağlamında yapılan müzik ve oyun temelli araştırmalar genellikle sınırlı bir çerçevede ele alınmakta ve çoğunlukla tek bir yönetime odaklanmaktadır (Çakır Doğan, 2011; Eren, 2012). Bu

çalışma ise, öğretmen tutumlarını detaylı bir şekilde inceleyerek, bu derslerin uygulama süreçlerine dair daha geniş bir perspektif sunacaktır. Özellikle öğretmen tutumlarının öğrenciler üzerindeki etkisi, bu derslerin etkinliğinin artırılması açısından önemli bir faktördür. Araştırma, öğretmen eğitimi programlarının geliştirilmesine yönelik öneriler sunarak eğitim politikalarının iyileştirilmesine katkı sağlayabilir. Araştırma sonuçları, müzik ve oyun derslerine ilişkin mesleki gelişim programlarının içeriğinin nasıl yapılandırılması gerektiği konusunda somut veriler sunabilir. Öğretmenlerin mesleki yeterliliklerinin artırılması, bu derslerin daha etkili bir şekilde uygulanmasına doğrudan katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda, araştırma, öğretmenlerin mesleki bilgi ve beceri düzeylerinin artırılmasına yönelik müdahalelerin önemini vurgulayacaktır. Bu araştırma, özel gereksinimli bireylerin eğitim süreçlerinde müzik ve oyun derslerinin nasıl bir etkiye sahip olduğunu anlamak için farklı bir perspektif sunar. Literatürde müzik ve oyun temelli çalışmalar genellikle bireylerin gelişimsel sonuçları üzerine odaklanırken (Artan, 2001; Eskiöglü, 2003), bu çalışma öğretmenlerin rolüne dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin tutumlarının ve algılarının belirleyici bir faktör olduğunu ortaya koyarak, alandaki araştırmalara yeni bir boyut kazandıracaktır.

Bu araştırma, özel eğitimde müzik ve oyun etkinliklerinin kültürel bağlamda nasıl bir karşılık bulduğunu anlamak açısından da önemlidir. Türkiye gibi farklı kültürel ve eğitim sistemlerine sahip ülkelerde, bu derslere yönelik öğretmen tutumlarının belirlenmesi, müzik ve oyun temelli yaklaşımların kültürel adaptasyonuna yönelik öneriler sunabilir. Özellikle Orff-Schulwerk gibi uluslararası yöntemlerin Türkiye bağlamında nasıl uygulandığını anlamak, bu yaklaşımların etkililiğinin artırılmasına yönelik katkılar sağlayacaktır (Eren vd., 2013). Bu çalışma, özel eğitimde müzik ve oyun derslerinin önemine dair farkındalık yaratırken, öğretmen tutumlarının etkili öğretim süreçleri için kritik bir faktör olduğunu ortaya koyacaktır. Elde edilen bulguların, hem özel eğitim alanındaki teorik bilgi birikimine katkıda bulunması hem de pratik uygulamalara yönelik yol gösterici olması beklenmektedir. Bu bağlamda, araştırma, özel eğitimde müzik ve oyun derslerinin etkinliğini artırmak isteyen akademisyenler, eğitimciler ve politika yapımcılar için değerli bir kaynak olacaktır.

1.4 Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan özel eğitim öğretmenlerinin, anket veya ölçek sorularına verdikleri yanıtların samimi ve gerçek durumu yansıttığı kabul edilmektedir.
2. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının, araştırma konusuna uygun ve geçerli olduğu varsayılmaktadır.
3. Müzik ve oyun dersine yönelik tutumların, öğretmenlerin bireysel algılarını ve mesleki yeterlilik düzeylerini yansıttığı kabul edilmektedir.

1.5 Sınırlılıklar

1. Araştırma, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
2. Araştırma, Karabük ilinde görev yapan 50 özel eğitim öğretmeni ile sınırlandırılmıştır.
3. Araştırma, yalnızca müzik ve oyun derslerine yönelik öğretmen tutumlarını incelemeyi kapsamaktadır.
4. Veri toplama araçları olarak kullanılacak anket ve ölçekler ile sınırlıdır.
5. Araştırma bulguları, yalnızca Karabük ilindeki öğretmenlerin görüşleri temelinde değerlendirilecektir ve bu nedenle farklı illerdeki öğretmenlerin görüşlerini tam olarak yansıtmayabilir.

1.6 Tanımlar

Özel Eğitim: Zihinsel, duygusal, fiziksel veya gelişimsel açıdan farklı gereksinimlere sahip bireylerin, bireysel ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenmiş eğitim süreçleri (MEB, 2022).

Müzik ve Oyun Dersleri: Öğrencilerin bilişsel, sosyal, fiziksel ve duygusal gelişimlerini desteklemek amacıyla müzik ve oyun etkinliklerine dayalı olarak planlanan öğretim süreçleri (Artan, 2001).

Tutum: Öğretmenlerin müzik ve oyun derslerine ilişkin olumlu ya da olumsuz değerlendirmelerini, inançlarını ve duygularını yansıtan bir eğilim (Creswell ve Clark, 2015).

Özel Eğitim Öğretmeni: Özel gereksinimli bireylerin eğitimini planlayan, uygulayan ve değerlendiren mesleki uzmanlık alanına sahip öğretmenler (MEB, 2022).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Müzik ve oyun, özel eğitim ortamlarında hem bilişsel hem de duyuşsal gelişimi destekleyen temel araçlar arasında yer almaktadır. Bu derslerin pedagojik işlevi, yalnızca öğrenmeyi eğlenceli hâle getirmekle sınırlı kalmayıp; aynı zamanda öğrencilerin sosyal etkileşim becerilerini geliştirme, dikkat sürelerini artırma, özgüvenlerini destekleme ve duygusal dışavurumlarına zemin hazırlama gibi çok yönlü katkılar sunmaktadır. Bu bağlamda, özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun derslerine yönelik motivasyonları, onların öğretim stratejileri, sınıf içi uygulama biçimleri ve öğrenci merkezli yaklaşımlarını doğrudan etkileyen önemli bir değişken olarak öne çıkmaktadır. Öğretmen motivasyonu, bireysel tutum, mesleki yeterlik algısı, kurumsal destek yapıları ve dersin içeriğine yönelik algılarla şekillenmektedir. Bu nedenle, Karabük ili örneğinde özel eğitim öğretmenlerinin bu derslere yönelik motivasyonlarını incelemek, özel eğitimde kapsayıcı ve etkili öğretim ortamlarının oluşturulmasına yönelik anlamlı ipuçları sunma potansiyeline sahiptir.

2.1 Özel Eğitimde Müzik ve Oyun Derslerinin Önemi

Müzik ve oyun dersleri, özel eğitim süreçlerinde bireylerin sosyal, duygusal, bilişsel ve motor gelişimlerini destekleyen en etkili yöntemlerden biri olarak kabul edilmektedir. Özellikle özel gereksinimli bireylerin eğitiminde, bu derslerin çocukların öğrenme süreçlerine katılımlarını artırdığı ve onların gelişim süreçlerinde önemli bir rol oynadığı birçok çalışma ile ortaya konmuştur (Turan, 2006; Yıldırım ve Albuz, 2010).

Müzik, bireylerin duygularını ifade etmelerine olanak tanıyan bir araç olmasının yanı sıra, iletişim becerilerini geliştiren, sosyal etkileşimlerini artıran ve öğrenme süreçlerini kolaylaştıran bir etkinliktir (Kurt, 2006). Örneğin, müzik eğitiminin otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin sözsüz iletişim becerilerini geliştirdiği ve onların sosyal uyumunu artırdığı çeşitli araştırmalarla desteklenmiştir (Wigram ve Gold, 2005; Yılmaz, 2010). Öte yandan oyun, bireylerin motor becerilerini geliştiren ve grup çalışması gibi sosyal öğrenme ortamlarını teşvik eden bir etkinliktir. Bu iki etkinliğin birleşimi, özel eğitim sürecinde çok yönlü bir gelişim sağlar (Lawes, 2012).

Öğretmenlerin, müzik ve oyun etkinliklerini özel eğitim süreçlerine dahil etme konusundaki farkındalıkları, bu derslerin başarısını doğrudan etkilemektedir. Güven ve Çevik (2011), öğretmenlerin müzik ve oyun temelli etkinliklere yönelik olumlu tutumlarının, derslerin planlanması ve uygulanması sürecinde önemli bir faktör olduğunu vurgulamıştır. Bununla birlikte, öğretmenlerin bu derslere yönelik bilgi ve beceri eksiklikleri, etkinliklerin etkili bir şekilde uygulanmasını sınırlayabilir (MEB, 2008).

Müzik ve oyun derslerinin özel eğitimdeki önemi, yalnızca bireylerin gelişim süreçlerine katkılarıyla sınırlı değildir. Bu dersler aynı zamanda bireylerin özgüvenlerini artırarak, kendilerini ifade etme becerilerini destekler. Örneğin, Toksoy ve Başar (2017), orta-ağır zihinsel yetersizliği olan çocuklarda ritim uygulamalarının, bireylerin sosyal ve duygusal gelişimine önemli katkılar sağladığını ortaya koymuştur. Ayrıca, müzik terapisi gibi uygulamalar, otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin problem davranışlarının azalmasında etkili bir yöntem olarak öne çıkmaktadır (Yükselsin ve Berrakçay, 2010).

Özel eğitimde müzik ve oyun derslerinin bir diğer önemli yönü de bireylerin sosyal ilişkilerini geliştirme potansiyelidir. Mateos-Moreno ve Atencia-Doña (2013), otizm tanılı bireylerde müzik ve hareket temelli terapilerin sosyal etkileşimlerini artırdığını ve grup çalışmalarına katılımlarını teşvik ettiğini belirtmiştir. Benzer şekilde, Stephenson (2006), müzik terapisinin ağır engelli bireylerin eğitim süreçlerine olan katkısını vurgulayarak, bu etkinliklerin bireyler arasındaki sosyal bağları güçlendirdiğini ifade etmiştir. Türkiye’de müzik ve oyun derslerine yönelik öğretim programlarının geliştirilmesi, bu derslerin etkili bir şekilde uygulanmasını desteklemek açısından kritik bir öneme sahiptir. MEB (2008) tarafından hazırlanan müzik dersi öğretim programında, müziğin çocukların yaratıcılığını ve problem çözme becerilerini geliştirdiği belirtilmiştir. Bununla birlikte, Pirgon ve Babacan (2013), görme engelli bireyler için piyano eğitimine dayalı bir çalışmada, müziğin bireylerin bilişsel becerilerini geliştirmede önemli bir araç olduğunu ortaya koymuştur.

Müzik ve oyun derslerinin özel eğitimdeki önemi, bireylerin çok yönlü gelişim süreçlerini destekleme kapasitesinden kaynaklanmaktadır. Bu derslerin etkili bir

şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin bilgi ve becerilerinin artırılması, materyal ve yöntemlerin geliştirilmesi gerekmektedir (Turan, 2006). Bu bağlamda, müzik ve oyun etkinliklerinin özel eğitim süreçlerine entegrasyonunun artırılması, bireylerin öğrenme süreçlerini destekleyen önemli bir adım olacaktır.

2.1.1 Özel Eğitimin Tanımı ve Kapsamı

Özel eğitim, bireylerin bireysel farklılıklarına ve özel gereksinimlerine göre düzenlenmiş eğitim programlarını içeren bir süreçtir. Bu süreç, bireyin potansiyelini en üst düzeyde geliştirebilmesini hedefler ve bireylerin bağımsız bir yaşam sürdürebilmeleri için gereken bilgi, beceri ve davranışları kazandırmayı amaçlar (MEB, 2008). Özel eğitim, sadece akademik başarıyı değil, aynı zamanda bireyin sosyal, duygusal ve fiziksel becerilerini de destekleyen çok yönlü bir eğitim anlayışını içerir. Bu bağlamda, bireyselleştirilmiş eğitim programları (BEP), özel eğitim süreçlerinin temel araçlarından biridir.

Türkiye’de özel eğitim hizmetleri, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen ilke ve uygulamalar doğrultusunda düzenlenmiştir. Türkiye Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’ne göre özel eğitim; zihinsel, duygusal, sosyal veya fiziksel gelişim açısından farklılık gösteren bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak planlanmış eğitim süreçlerini kapsar (MEB, 2008). Bu süreçlerde bireylerin bireysel özellikleri ve öğrenme hızları dikkate alınır ve eğitsel gereksinimlerini karşılayacak uygun ortamlar oluşturulur.

Özel eğitimde kullanılan yöntemler arasında bireysel öğretim, grup çalışmaları, oyun temelli yaklaşımlar ve müzik gibi yaratıcı sanatlar yer almaktadır. Özellikle müzik ve oyun, bireylerin öğrenme süreçlerine katılımlarını artıran ve onların öğrenme motivasyonlarını destekleyen önemli araçlar olarak öne çıkmaktadır (Turan, 2006). Bu nedenle, özel eğitimin kapsamı içinde müzik ve oyun etkinlikleri hem bireysel hem de grup çalışmaları için ideal yöntemler olarak değerlendirilmektedir.

2.1.2 Müzik ve Oyun Etkinliklerinin Özel Eğitimdeki Rolü

Müzik ve oyun etkinlikleri, özel eğitimde bireylerin gelişim süreçlerini destekleyen güçlü araçlardır. Bu etkinlikler, bireyin öğrenme sürecini daha eğlenceli ve katılımcı hale getirirken, aynı zamanda onların sosyal, duygusal, bilişsel ve fiziksel becerilerini de geliştirmeyi hedefler. Müzik, bireylerin yaratıcılıklarını ortaya çıkaran, öğrenmeyi destekleyen ve iletişim becerilerini geliştiren bir etkinlik olarak, özel gereksinimli bireylerin eğitiminde etkili bir yöntemdir (Lawes, 2012).

Müzik etkinlikleri, bireylerin öğrenme motivasyonlarını artırır ve dikkat sürelerini uzatarak öğrenme süreçlerini kolaylaştırır. Örneğin, ritim temelli etkinlikler, bireylerin odaklanma ve dikkat becerilerini geliştirirken, grup şarkıları bireyler arasındaki sosyal etkileşimleri artırır (Mateos-Moreno ve Atencia-Doña, 2013). Ayrıca, müzik terapisi gibi yöntemler, otizm spektrum bozukluğu veya zihinsel engelli bireylerde iletişim becerilerini destekleyen etkili bir araç olarak kabul edilmektedir (Yılmaz, 2010). Oyun ise bireylerin fiziksel ve sosyal gelişimlerini destekleyen bir diğer önemli etkinliktir. Özellikle grup oyunları, bireylerin sosyal becerilerini geliştirirken, problem çözme ve iş birliği gibi yeteneklerini de artırır. Oyun temelli öğrenme, bireylerin eğlenirken öğrenmelerini sağlar ve öğrenme süreçlerine aktif katılımı teşvik eder (Toksoy ve Başar, 2017). Oyun etkinlikleri, bireylerin özgüvenlerini artıran ve öğrenmeyi kalıcı hale getiren bir yapıya sahiptir.

Müzik ve oyun etkinliklerinin bir arada kullanılması, özel eğitim süreçlerini daha etkili hale getirebilir. Örneğin, müzik eşliğinde oynanan oyunlar, bireylerin motor becerilerini geliştirirken aynı zamanda sosyal etkileşimlerini artırır (Turan, 2006). Ritmik oyunlar, bireylerin grup çalışmalarına katılımını teşvik eder ve onların öğrenme süreçlerine daha aktif bir şekilde dahil olmalarını sağlar.

Özel gereksinimli bireylerin eğitiminde müzik ve oyun etkinliklerinin etkili bir şekilde kullanılması, öğretmenlerin bilgi ve beceri düzeylerine bağlıdır. Bu etkinliklerin planlanması ve uygulanmasında öğretmenlerin yaratıcı yaklaşımlar benimsemesi, derslerin etkililiğini artıran önemli bir unsurdur (Güven ve Çevik, 2011).

2.1.3 Müzik ve Oyun Derslerinin Bireylerin Gelişim Süreçlerine Katkıları

Müzik ve oyun dersleri, bireylerin gelişim süreçlerine çok yönlü katkılar sağlar. Bireyin sosyal becerilerinin geliştirilmesinden duygusal ifade becerilerinin artırılmasına kadar geniş bir etki alanı sunar. Özellikle müzik, bireylerin duygusal tepkilerini ifade etmelerine olanak tanırken, dil becerilerini ve hafızalarını geliştiren bir araç olarak da işlev görür (MEB, 2008).

Müzik etkinlikleri, bireylerin bilişsel gelişimlerine katkıda bulunur. Örneğin, ritim çalışmaları, bireylerin zamanlama ve sıralama becerilerini geliştirirken, şarkı söyleme gibi etkinlikler, dil gelişimlerini destekler (Wigram ve Gold, 2005). Müzik terapisi, özellikle otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde iletişim becerilerini artıran ve onların sosyal uyumlarını destekleyen bir yöntem olarak öne çıkmaktadır (Yükselsin ve Berrakçay, 2010).

Oyun dersleri ise bireylerin motor becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir rol oynar. Özellikle fiziksel oyunlar, bireylerin kas gelişimini desteklerken, stratejik oyunlar problem çözme becerilerini artırır (Kurt, 2006). Ayrıca, oyunlar, bireylerin grup çalışmalarına katılımını teşvik ederek, onların sosyal bağlarını güçlendiren bir yapı sunar (Mateos-Moreno ve Atencia-Doña, 2013).

Müzik ve oyun derslerinin bir diğer önemli katkısı, bireylerin özgüvenlerini artırmalarıdır. Bu dersler, bireylerin kendilerini ifade etmelerine olanak tanıyan bir ortam sunar. Örneğin, grup halinde yapılan müzik çalışmaları, bireylerin iş birliği becerilerini geliştirirken, bireysel performanslar onların özgüvenlerini artırır (Pirgon ve Babacan, 2013). Müzik ve oyun dersleri, özel gereksinimli bireylerin sosyal, duygusal, bilişsel ve fiziksel gelişimlerini destekleyen çok yönlü bir yapıya sahiptir. Bu derslerin etkili bir şekilde uygulanması, bireylerin eğitim süreçlerine daha aktif bir şekilde katılmalarını sağlar ve onların öğrenme süreçlerini zenginleştirir (Turan, 2006). Bu bağlamda, öğretmenlerin müzik ve oyun derslerini etkili bir şekilde planlayıp uygulamaları, bireylerin gelişim süreçlerine katkıda bulunmak için kritik bir öneme sahiptir.

2.2 Müzik ve Oyun Derslerinin Pedagojik Temelleri

Müzik ve oyun derslerinin pedagojik temelleri, bireyin öğrenme süreçlerine katılımını artırmayı ve bu süreçleri daha etkili hale getirmeyi amaçlayan çeşitli öğretim yaklaşımlarına dayanır. Bu dersler, hem bireysel farklılıkları dikkate alan bir eğitim ortamı sunmakta hem de öğrenmeyi eğlenceli ve motive edici hale getirmektedir. Müzik ve oyun, bireylerin yaratıcılıklarını ortaya çıkarmalarına olanak tanırken, aynı zamanda onların sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerini destekler (MEB, 2008). Bu bağlamda, özel eğitimde kullanılan pedagojik yaklaşımlar, müzik ve oyun derslerinin planlanması ve uygulanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Müzik derslerinde en sık kullanılan pedagojik yaklaşımlardan biri Orff-Schulwerk yöntemidir. Bu yöntem, bireylerin doğal ritim duygusunu keşfetmelerine ve müziği kendi bedenleriyle deneyimlemelerine olanak tanır. Orff yaklaşımı, özellikle özel eğitimde, bireylerin öğrenme sürecine aktif katılımını teşvik eden yapısı nedeniyle etkili bir araç olarak görülmektedir (Eren vd., 2013). Ritmik hareketler, şarkılar ve enstrüman çalma gibi etkinlikleri içeren bu yaklaşım, bireylerin hem motor becerilerini geliştirmekte hem de grup çalışmaları yoluyla sosyal bağlarını güçlendirmektedir.

Oyun derslerinde ise yapılandırılmış ve serbest oyun yaklaşımları öne çıkmaktadır. Yapılandırılmış oyunlar, bireylere belirli bir beceriyi kazandırmayı hedefleyen, planlanmış etkinliklerdir. Bu tür oyunlar, bireylerin problem çözme ve stratejik düşünme becerilerini geliştirirken, aynı zamanda dikkat ve odaklanma sürelerini artırır (Mateos-Moreno ve Atencia-Doña, 2013). Serbest oyunlar ise bireylerin yaratıcılıklarını özgürce ortaya koymalarına olanak tanır ve onların sosyal ilişkilerini geliştiren bir yapı sunar. Grup oyunları, özellikle özel gereksinimli bireylerin iş birliği becerilerini destekleyen etkili bir yöntemdir (Lawes, 2012).

Müzik ve oyun derslerinde kullanılan iş birliğine dayalı öğrenme yöntemleri de pedagojik temellerin önemli bir parçasıdır. Bu yöntemler, bireylerin bir grup içinde birlikte öğrenmelerine olanak tanır ve sosyal becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunur. Grup halinde gerçekleştirilen müzik etkinlikleri, bireylerin ortak bir hedef doğrultusunda iş birliği yapmasını teşvik ederken, aynı zamanda onların bireysel farklılıklarını destekleyen bir öğrenme ortamı sunar (Güven ve Çevik, 2011). Müzik

ve oyun derslerinin pedagojik temelleri, yalnızca bireysel gelişimi değil, aynı zamanda bireyler arasındaki etkileşimi ve iş birliğini de destekleyen bir yapı sunar. Bu bağlamda, özel eğitimde kullanılan yaratıcı öğretim yaklaşımları, bireylerin öğrenme süreçlerini zenginleştirirken, onların potansiyellerini en üst düzeye çıkarmayı hedefler (Kurt, 2006). Öğretmenlerin bu yaklaşımlara yönelik bilgi ve becerilerinin artırılması, müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde uygulanması için kritik bir öneme sahiptir.

2.2.1 Müzik ve Oyun Temelli Öğretim Yaklaşımları

Müzik ve oyun temelli öğretim yaklaşımları, bireylerin öğrenme süreçlerini zenginleştiren, motivasyonu artıran ve öğrenmeyi eğlenceli hale getiren yöntemlerdir. Bu yaklaşımlar, bireyin yaş, gelişim düzeyi ve ihtiyaçlarına uygun olarak planlanır ve bireyin duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimini desteklemeyi amaçlar. Müzik ve oyun etkinliklerinin öğrenme süreçlerine entegrasyonu, öğrenmeyi daha kalıcı ve anlamlı hale getirirken, bireylerin katılımını teşvik eder (Lawes, 2012). Müzik temelli öğretim yaklaşımları, özellikle ritim, melodi ve hareketin öğrenme süreçlerine dahil edilmesine dayanır. Örneğin, şarkılar eşliğinde verilen eğitimin, bireylerin hafıza becerilerini geliştirdiği ve öğrenilen bilgiyi daha uzun süre akılda tutmayı sağladığı gösterilmiştir (Wigram ve Gold, 2005). Oyun temelli öğretim ise bireylerin yaratıcılığını ve problem çözme becerilerini geliştiren bir yöntemdir. Yapılandırılmış oyunlar, bireylerin belirli beceriler kazanmasını hedeflerken, serbest oyunlar bireylere yaratıcı ifade ve sosyal beceriler geliştirme fırsatı sunar (Mateos-Moreno ve Atencia-Doña, 2013).

Bu yaklaşımlar, özellikle özel gereksinimli bireyler için bireyselleştirilmiş öğrenme süreçleri sunar. Hem müzik hem de oyun, bireylerin sosyal etkileşimlerini artıran ve öğrenme ortamlarına uyum sağlamalarını kolaylaştıran birer araç olarak işlev görür. Örneğin, ritim oyunları, dikkat eksikliği olan bireylerde odaklanma süresini artırırken, grup halinde yapılan müzik etkinlikleri iş birliği ve empati becerilerini geliştirir (Turan, 2006).

2.2.2 Orff-Schulwerk Yöntemi ve Özel Eğitimdeki Uygulamaları

Orff-Schulwerk yöntemi, bireyin doğal ritim duygusunu keşfetmesini, müziği deneyimleyerek öğrenmesini ve hareket yoluyla kendini ifade etmesini sağlayan bir

yaklaşımıdır. Bu yöntem, özel gereksinimli bireylerin eğitiminde etkili bir araç olarak kullanılmaktadır. Orff yaklaşımı, müzik, hareket ve konuşmayı bir araya getirerek bireyin aktif katılımını teşvik eder ve öğrenme sürecini eğlenceli hale getirir (Eren vd., 2013). Bu yöntemde kullanılan basit perküsyon aletleri, bireylerin ritim becerilerini geliştirmelerine olanak tanır. Ayrıca, bireylerin grup çalışmaları sırasında ortak hedeflere ulaşma deneyimi kazanmalarını sağlar. Örneğin, zihinsel engelli bireylerde Orff yaklaşımıyla yapılan müzik etkinliklerinin, bireylerin özgüvenlerini artırdığı ve iletişim becerilerini geliştirdiği gözlemlenmiştir (Eren, 2012).

Orff-Schulwerk yöntemi, bireylerin öğrenme sürecine aktif katılımını sağlarken, onların sosyal etkileşimlerini artırır. Grup etkinlikleri sırasında bireylerin birbirleriyle uyum içinde hareket etmeleri, hem iş birliği becerilerini hem de sosyal bağlarını güçlendirir. Özellikle otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde, bu yöntemin iletişim becerilerini artırdığı ve problem davranışları azalttığı görülmüştür (Yükselsin ve Berrakçay, 2010).

2.2.3 İş Birliğine Dayalı Öğrenme Yöntemlerinin Müzik ve Oyun Derslerinde Kullanımı

İş birliğine dayalı öğrenme yöntemleri, bireylerin grup içerisinde ortak bir hedefe ulaşmak için birlikte çalışmasını teşvik eder. Bu yöntemler, bireylerin sosyal becerilerini geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda onların öğrenme sürecine aktif katılımını sağlar. Müzik ve oyun derslerinde iş birliğine dayalı öğrenme yöntemleri, bireylerin empati, iş birliği ve iletişim becerilerini geliştiren bir öğrenme ortamı sunar (Güven ve Çevik, 2011).

Grup halinde yapılan müzik etkinlikleri, bireylerin hem bireysel hem de grup sorumluluğunu öğrenmelerine yardımcı olur. Örneğin, bir ritim grubu oluşturulduğunda her birey, genel uyum ve akış içinde kendi rolünü yerine getirmek zorundadır. Bu durum, bireylerin öz disiplinlerini geliştirmelerine olanak tanır. Benzer şekilde, oyunlar da bireylerin sosyal etkileşimlerini artırarak, grup içerisinde kendilerini ifade etmelerine olanak tanır (Lawes, 2012). İş birliğine dayalı öğrenme yöntemleri, bireylerin öğrenme süreçlerine olan motivasyonlarını artıran bir yapı

sunar. Grup etkinlikleri sırasında bireyler, birbirlerinden öğrenme fırsatı bulur ve farklı perspektiflerle zenginleşir. Bu durum, öğrenme sürecini daha anlamlı hale getirir. Özel gereksinimli bireylerin eğitiminde bu yöntemlerin kullanımı, onların sosyal ve duygusal gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır (Mateos-Moreno ve Atencia-Doña, 2013).

İş birliğine dayalı öğrenme, müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde uygulanmasını destekleyen bir yöntemdir. Bu yöntemler, bireylerin öğrenme süreçlerini zenginleştirirken, onların sosyal ve duygusal becerilerini geliştiren bir yapı sunar. Öğretmenlerin bu yöntemlere yönelik bilgi ve becerilerinin artırılması, müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde uygulanması için kritik bir öneme sahiptir.

2.3 Özel Eğitim Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlilikleri

Özel eğitim öğretmenlerinin mesleki yeterlilikleri, bireylerin ihtiyaçlarına uygun eğitim süreçlerini planlama, uygulama ve değerlendirme becerileri ile doğrudan ilişkilidir. Bu yeterlilikler, yalnızca akademik bilgi ve pedagojik becerileri değil, aynı zamanda bireyin sosyal, duygusal ve bilişsel gelişim süreçlerini destekleyecek özel yöntemleri içermektedir. Özel gereksinimli bireylerin eğitiminde başarılı olunabilmesi için öğretmenlerin, bireysel farklılıkları dikkate alan, yaratıcı ve çok yönlü bir eğitim anlayışına sahip olmaları gerekmektedir (MEB, 2008).

Özel eğitim öğretmenlerinin mesleki yeterlilikleri, genellikle şu temel alanlarda incelenir: mesleki bilgi, pedagojik beceri, iletişim yeteneği, teknolojiyi kullanma becerisi ve duygusal dayanıklılık. Mesleki bilgi, öğretmenlerin bireysel farklılıkları ve özel gereksinimleri anlamalarını sağlar. Örneğin, otizm spektrum bozukluğu veya zihinsel engel gibi durumlara sahip bireylerin ihtiyaçlarını anlayabilmek, etkili bir eğitim sürecinin temel taşlarından biridir (Eren, 2012). Pedagojik beceriler ise bu bilgi birikiminin uygulamaya dökülmesini sağlayarak, öğretmenlerin etkili bir öğrenme ortamı oluşturmasına olanak tanır. Müzik ve oyun derslerinde, öğretmenlerin mesleki yeterlilik düzeyleri, derslerin planlanması ve uygulanmasında belirleyici bir faktördür. Müzik temelli öğretim yöntemleri, öğretmenlerin ritim, melodi ve hareket gibi kavramlara hakim olmalarını gerektirir. Orff-Schulwerk yöntemi gibi yaratıcı

yaklaşımlar, öğretmenlerin bireysel farkındalık ve yaratıcılık becerilerini geliştirmelerini zorunlu kılar (Eren vd., 2013). Benzer şekilde, oyun temelli öğretim yöntemleri, öğretmenlerin bireylerin gelişim süreçlerini destekleyecek şekilde oyunları yapılandırabilme yeteneğini gerektirir. Bu nedenle, mesleki yeterliliklerin sürekli geliştirilmesi, öğretmenlerin başarılarını doğrudan etkileyen bir unsurdur.

Teknolojiyi kullanma becerisi, özel eğitim öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerini destekleyen bir diğer önemli unsurdur. Günümüzde dijital araçlar, müzik ve oyun derslerini daha ilgi çekici ve etkileşimli hale getirmek için yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Örneğin, ritim ve melodi çalışmaları için kullanılan dijital uygulamalar, bireylerin öğrenme süreçlerini destekleyen etkili araçlardır (Mateos-Moreno ve Atencia-Doña, 2013). Ancak, öğretmenlerin bu teknolojilere hakim olmaları ve bunları eğitim süreçlerine entegre edebilmeleri gerekmektedir. Duygusal dayanıklılık ve iletişim becerileri, özel eğitim öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerinin bir diğer boyutunu oluşturmaktadır. Özel gereksinimli bireylerle çalışmak, öğretmenlerin yüksek düzeyde sabır, empati ve öz farkındalık gerektiren bir süreçtir. Öğretmenlerin hem bireylerle hem de ailelerle etkili bir iletişim kurabilmesi, eğitim sürecinin başarısı için kritik bir öneme sahiptir (Turan, 2006). Ayrıca, öğretmenlerin karşılaştıkları zorluklar karşısında duygusal dayanıklılık gösterebilmeleri, uzun vadede mesleki başarılarını sürdürebilmeleri için gereklidir.

Türkiye’de özel eğitim öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerini artırmaya yönelik çeşitli mesleki gelişim programları düzenlenmektedir. Ancak, bu programların içerik ve kapsam açısından yetersiz olduğu ve öğretmenlerin ihtiyaçlarına tam olarak cevap vermediği belirtilmektedir (Güven ve Çevik, 2011). Özellikle müzik ve oyun derslerine yönelik yeterliliklerin geliştirilmesi, öğretmenlerin bu derslere olan yaklaşımlarını ve tutumlarını olumlu yönde etkileyebilir. Mesleki gelişim programlarında, yaratıcı öğretim yöntemlerinin tanıtılması, uygulamalı eğitimlerin artırılması ve teknolojik araçların entegrasyonu gibi konulara daha fazla yer verilmesi gerekmektedir. Özel eğitim öğretmenlerinin mesleki yeterlilikleri, bireylerin eğitim süreçlerinin etkinliği üzerinde doğrudan etkili bir faktördür. Öğretmenlerin mesleki bilgi ve becerilerinin sürekli olarak geliştirilmesi, yalnızca bireylerin öğrenme süreçlerini desteklemekle kalmaz, aynı zamanda öğretmenlerin mesleki tatmin

düzyelerini de artırır. Bu bağlamda, özel eğitimde müzik ve oyun derslerinin başarısı, öğretmenlerin bu derslere yönelik yeterlilik düzeylerine ve uygulama becerilerine bağlıdır. Eğitim politikalarının ve mesleki gelişim programlarının bu ihtiyaçları karşılayacak şekilde yeniden yapılandırılması, uzun vadede hem öğretmenler hem de bireyler için olumlu sonuçlar doğuracaktır.

2.3.1 Öğretmen Yeterliliklerinin Müzik ve Oyun Derslerindeki Önemi

Öğretmen yeterlilikleri, eğitim süreçlerinin planlanması ve uygulanmasında temel bir rol oynamaktadır. Özellikle müzik ve oyun dersleri gibi özel beceriler gerektiren alanlarda, öğretmenlerin yeterlilik düzeyi, derslerin etkinliği üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Müzik ve oyun derslerinde başarı sağlanması, öğretmenlerin müzik temelli ve oyun odaklı öğretim yöntemlerine ilişkin bilgi ve becerilerine bağlıdır (Eren vd., 2013).

Müzik derslerinde, öğretmenlerin ritim, melodi ve armoni gibi temel müzik kavramlarına hakim olmaları ve bu kavramları öğrencilerin gelişim düzeyine uygun şekilde öğretme becerisine sahip olmaları gerekmektedir. Örneğin, Orff-Schulwerk yöntemi gibi yaratıcı yaklaşımlar, öğretmenlerin müzikle birlikte hareket, ritim ve ifade becerilerini geliştirmelerini gerektirir (Eren, 2012). Oyun derslerinde ise öğretmenlerin yapılandırılmış ve serbest oyun yaklaşımlarını etkili bir şekilde kullanmaları beklenir. Bu bağlamda, öğretmenlerin bireylerin gelişim süreçlerini destekleyecek şekilde oyunları planlayıp uygulama becerileri kritik bir öneme sahiptir (Mateos-Moreno ve Atencia-Doña, 2013).

Yeterlilik eksiklikleri, öğretmenlerin derslere olan özgüvenini ve motivasyonunu azaltabilir. Ayrıca, öğretmenlerin yetersiz bilgi ve beceri düzeyi, derslerin planlanması ve uygulanmasında zorluklara yol açabilir. Bu durum, derslerin öğrenciler üzerindeki potansiyel etkilerini sınırlayarak, öğrenme süreçlerini olumsuz yönde etkileyebilir (Güven ve Çevik, 2011). Bu nedenle, öğretmenlerin müzik ve oyun derslerindeki yeterliliklerini artırmaya yönelik sürekli eğitim ve destek programları büyük bir önem taşımaktadır.

2.3.2 Özel Eğitim Öğretmenlerinin Mesleki Bilgi ve Beceri Düzeyleri

Özel eğitim öğretmenlerinin mesleki bilgi ve beceri düzeyleri, bireylerin öğrenme süreçlerinin planlanması ve yürütülmesinde temel bir role sahiptir. Özel gereksinimli bireylerin eğitiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin etkili bir şekilde uygulanması, öğretmenlerin bu alandaki bilgi ve becerilerine bağlıdır. Örneğin, müzik derslerinde ritim çalışmaları veya enstrüman kullanımını öğretmek için gerekli bilgiye sahip olmayan bir öğretmenin, öğrencilerde beklenen gelişimi sağlaması zordur (Turan, 2006).

Mesleki bilgi, öğretmenlerin özel gereksinimli bireylerin gelişimsel ihtiyaçlarını anlama ve bu ihtiyaçlara uygun eğitim programları geliştirme becerilerini içerir. Örneğin, otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde müzik temelli yöntemlerin etkisini bilmek, öğretmenlerin daha bilinçli bir şekilde hareket etmelerine olanak tanır (Wigram ve Gold, 2005). Benzer şekilde, oyun temelli öğrenme yaklaşımlarını kullanabilmek, öğretmenlerin bu derslerde yaratıcı ve etkili bir öğrenme ortamı oluşturmasını sağlar (Mateos-Moreno ve Atencia-Doña, 2013).

Beceri düzeyleri ise öğretmenlerin bu bilgiyi uygulamaya dökme kapasitesini ifade eder. Müzik ve oyun etkinliklerini planlayıp uygularken, öğretmenlerin öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alması, etkinlikleri ihtiyaçlara uygun şekilde uyarlaması gereklidir. Bu becerilerin eksikliği, derslerin etkinliğini sınırlandırarak, öğrencilerin öğrenme süreçlerinden tam anlamıyla yararlanmasını engelleyebilir (Güven ve Tufan, 2010).

2.3.3 Mesleki Gelişim Programlarının Müzik ve Oyun Derslerine Etkisi

Mesleki gelişim programları, öğretmenlerin bilgi ve beceri düzeylerini artırarak, eğitim süreçlerini daha etkili hale getirmek için önemli bir araçtır. Özellikle müzik ve oyun dersleri gibi özel uzmanlık gerektiren alanlarda, mesleki gelişim programlarının öğretmenlerin yeterliliklerini artırma üzerindeki etkisi büyüktür. Bu programlar, öğretmenlerin hem teorik bilgi düzeylerini artırmalarına hem de uygulamaya yönelik beceriler kazanmalarına olanak tanır (Eren vd., 2013).

Müzik ve oyun temelli mesleki gelişim programları, öğretmenlerin bu alanlarda karşılaştıkları sorunlara yönelik çözümler sunar. Örneğin, ritim ve melodi çalışmaları için dijital araçların tanıtılması veya oyun temelli öğrenme yaklaşımlarının uygulamalı olarak öğretilmesi, öğretmenlerin bu derslere yönelik yaklaşımlarını olumlu yönde etkiler. Ayrıca, bu tür programlar, öğretmenlerin özgüvenlerini artırarak, derslere olan motivasyonlarını güçlendirir (Turan, 2006).

Türkiye’de müzik ve oyun derslerine yönelik mesleki gelişim programları, genellikle sınırlı kapsamda uygulanmaktadır. Öğretmenlerin ihtiyaçlarına tam olarak yanıt vermeyen bu programlar, etkili bir eğitim süreci için yeterli olmayabilir. Bu nedenle, programların içeriğinin genişletilmesi ve özel eğitimde kullanılan yaratıcı öğretim yöntemlerine daha fazla yer verilmesi gereklidir (Güven ve Çevik, 2011). Mesleki gelişim programlarının müzik ve oyun derslerine olan etkisi, öğretmenlerin bu derslerdeki yeterliliklerini artırmanın yanı sıra, bireylerin eğitim süreçlerinden daha fazla yararlanmasını sağlamaktadır. Bu tür programların sürekli ve erişilebilir hale getirilmesi, özel eğitimde müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde uygulanmasına yönelik önemli bir adım olacaktır.

2.4 Öğretmen Motivasyonlarının Eğitim Süreçlerine Etkisi

Eğitim sisteminin temel taşı olan öğretmenlerin sahip oldukları mesleki motivasyon düzeyi, öğrenme-öğretme süreçlerinin etkinliğinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Öğretmenlerin mesleki yaşantılarına yönelik sahip oldukları motivasyon, yalnızca bireysel performanslarını değil, aynı zamanda sınıf içi etkileşimden öğrenci başarısına, öğrenme ortamının niteliğinden mesleki gelişime kadar birçok pedagojik boyutu doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle öğretmen motivasyonu, modern eğitim sistemlerinde yalnızca psikolojik bir unsur değil, stratejik bir eğitim bileşeni olarak ele alınmalıdır (İlğan, 2021; Buçaklar vd., 2023).

Öğretmen motivasyonunun içsel ve dışsal olmak üzere iki temel kaynağı bulunmaktadır. İçsel motivasyon, öğretmenin mesleğini anlamlı bulması, öğrencilerin gelişimine katkı sağlama arzusu ve öğretim sürecinden haz alması gibi unsurları içerirken; dışsal motivasyon ise maddi ödüller, yönetsel takdir ve kariyer basamakları

gibi çevresel etkenlerden beslenmektedir (İlğan, 2020). Her iki motivasyon türü de öğretmenin pedagojik yeterliği, yeniliklere açıklığı ve sınıf içi etkililiği açısından önemli sonuçlar doğurmakta; öğretim sürecine yönelik bağlılığını şekillendirmektedir.

Yüksek motivasyona sahip öğretmenlerin öğrenme ortamında daha etkin oldukları, öğretim stratejilerini daha yaratıcı biçimde kullandıkları ve öğrenci katılımını artırıcı yöntemlere daha sık başvurdukları yapılan araştırmalarla ortaya konulmuştur (Abazaoğlu, 2014; Özdemir vd., 2023). Bu tür öğretmenlerin öğrencileriyle daha güçlü bir iletişim kurdukları, derslerine daha iyi hazırlandıkları ve bireysel farklılıklara daha duyarlı oldukları saptanmıştır. Nitekim öğretmenin yüksek motivasyonu, öğrenci başarısı üzerinde hem dolaylı hem de doğrudan etki oluşturmaktadır.

Diğer yandan öğretmen motivasyonu, mesleki gelişim süreçlerine katılım açısından da kritik önemdedir. Motivasyonu yüksek öğretmenler, hizmet içi eğitimlere daha gönüllü katılmakta, öğrenme topluluklarına daha fazla dahil olmakta ve öğrendiklerini sınıf pratiğine daha etkili biçimde yansıtmaktadırlar (İlğan, 2013; İlğan, 2021). Bu durum, yalnızca öğretmenin bireysel gelişimini değil, aynı zamanda kurumsal düzeyde öğrenme kültürünün gelişmesini de desteklemektedir. Avcı ve Güven'in (2021) çalışması da dijital çağda çevrim içi öğrenme ortamlarına katılımın öğretmen motivasyonu ile yakından ilişkili olduğunu göstermiştir.

Öğretmen motivasyonu, eğitim süreçlerinin işleyişinde temel belirleyicilerden biri olup; öğrenme ortamının niteliğini, öğrenci başarısını ve öğretmenin mesleki gelişim sürecini bütüncül bir biçimde etkilemektedir. Bu nedenle öğretmen motivasyonunu destekleyici politika ve uygulamaların geliştirilmesi, eğitim sistemlerinin kalite güvencesi açısından stratejik bir öncelik olarak değerlendirilmelidir.

2.4.1 Öğretmen Motivasyonunun Öğrenme Ortamına Yansımaları

Eğitim-öğretim sürecinin niteliğini belirleyen en önemli unsurlardan biri öğretmendir. Öğretmenin motivasyon düzeyi, yalnızca bireysel performansını değil, aynı zamanda sınıf içi öğrenme ortamının kalitesini de doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda, öğretmen motivasyonunun öğrenme ortamına yansımaları, hem öğrenci başarısını hem

de eğitsel atmosferin niteliğini belirleyen kritik bir değişken olarak değerlendirilmektedir (Buçaklar vd., 2023).

Motivasyonu yüksek öğretmenlerin, sınıf içinde daha yapıcı, katılımcı ve öğrenci merkezli bir yaklaşım benimsedikleri; bu durumun ise öğrenme sürecine olumlu yansıdığı literatürde sıklıkla vurgulanmaktadır. İlğan (2020), öğretmenlerin mesleki motivasyon düzeyleri ile sınıf yönetimi, öğrenciyle etkili iletişim kurma ve pedagojik yenilikleri uygulama arasında doğrudan bir ilişki bulunduğunu ortaya koymuştur. Motivasyonu yüksek öğretmenler, sadece bilgiyi aktaran bir figür olmanın ötesine geçerek, öğrencilere rehberlik eden, onları öğrenme sürecine aktif biçimde dahil eden bir role bürünmektedir.

Bu bağlamda, öğretmen motivasyonunun öğrenme ortamına katkısı üç temel düzlemde değerlendirilebilir: pedagojik etkileşim, sınıf içi disiplin ve öğrenmeye karşı öğrenci tutumu. Abazaoğlu (2014), motivasyonu yüksek öğretmenlerin sınıf içi etkileşimlerde daha sabırlı, yapıcı ve esnek olduklarını; bu durumun ise öğrencilerde güven, aidiyet ve katılım duygusunu pekiştirdiğini belirtmektedir. Özellikle öğrenci merkezli öğretim yöntemlerinin uygulanmasında öğretmen motivasyonunun belirleyici bir faktör olduğu görülmektedir.

Öğrenme ortamının psikolojik iklimi açısından değerlendirildiğinde, motivasyonu yüksek öğretmenlerin daha sıcak, destekleyici ve yapıcı bir sınıf atmosferi oluşturdukları anlaşılmaktadır. İlğan (2013), bu tür bir atmosferin öğrencilerde öğrenme isteğini artırdığını ve akademik katılımı olumlu yönde etkilediğini ifade etmektedir. Aynı şekilde, Özdemir ve diğerleri (2023), okul yöneticilerinin görüşlerine dayanarak yaptıkları araştırmada, öğretmen motivasyonunun yüksek olduğu öğrenme ortamlarında öğrenci disiplini, öğretim sürekliliği ve yeniliklere açıklık düzeyinin anlamlı ölçüde arttığını tespit etmiştir.

Öte yandan, çevrim içi eğitim uygulamaları çerçevesinde yapılan güncel çalışmalarda da benzer bulgulara ulaşılmıştır. Avcı ve Güven (2021), öğretmenlerin dijital ortamlardaki motivasyonlarının, çevrim içi sınıf yönetimi ve dijital içerik kullanım yeterlikleri üzerinde etkili olduğunu saptamıştır. Bu da göstermektedir ki, motivasyon

yalnızca fiziksel sınıf ortamı ile sınırlı kalmamakta; dijital pedagojik süreçlerde de belirleyici rol üstlenmektedir.

İlğan (2021) ise öğretmen motivasyonunun sürdürülebilir mesleki gelişim ile de yakından ilişkili olduğunu vurgulayarak, motivasyonun bireysel performansı aşan yapısal bir etkisinin bulunduğuna dikkat çekmiştir. Motivasyonu yüksek öğretmenler, mesleki gelişim fırsatlarını daha fazla değerlendirme eğilimindedir; bu durum da sınıf içinde daha güncel, etkili ve öğrenci merkezli öğrenme stratejilerinin uygulanmasına olanak tanımaktadır.

Öğretmen motivasyonu, öğrenme ortamının niteliğini doğrudan etkileyen ve bu ortamda öğrencilerin aktif katılımını, öğrenme isteğini ve akademik başarısını besleyen temel bir değişkendir. Bu bağlamda, öğretmen motivasyonunun desteklenmesi yalnızca bireysel bir gereklilik değil, kurumsal bir zorunluluk olarak da ele alınmalıdır. Eğitim politikalarının, hizmet içi eğitim programlarının ve okul yönetimlerinin bu farkındalıkla hareket etmeleri, öğrenme ortamlarının niteliğini artırmada stratejik önem taşımaktadır.

2.4.2 Öğretmen Motivasyonunun Öğrenci Başarısına Etkisi

Öğretmenlerin derslere ve öğrencilere yönelik sergiledikleri tutumlar, öğrencilerin akademik başarılarını ve derslere olan katılımlarını doğrudan etkileyen temel unsurlardan biridir. Eğitim sürecinde, öğretmenin olumlu bir yaklaşım sergilemesi, öğrencilerin derse olan ilgisini artırarak daha aktif bir katılım göstermelerine olanak tanır. Araştırmalar, öğretmenlerin derslere yönelik olumlu tutumlarının, öğrencilerde motivasyonu artırdığı ve öğrenme sürecine daha fazla dahil olmalarını sağladığını ortaya koymaktadır (Yaralı, 2016). Özellikle özel eğitim alanında, öğretmenlerin öğrencilerle empati kurabilmesi, onlara destekleyici bir öğrenme ortamı sunması ve motive edici bir tutum sergilemesi, öğrencilerin başarılarını önemli ölçüde artırmaktadır. Olumlu öğretmen tutumlarının öğrenciler üzerindeki etkileri sadece başarı ile sınırlı kalmaz. Aynı zamanda öğrencilerin derse olan duygusal bağlılıklarını ve sosyal becerilerini de geliştiren bir rol oynar. Örneğin, öğretmenin öğrencilere yönelik şefkatli ve destekleyici bir yaklaşımı, öğrencilerin kendilerini güvende

hissetmelerini sağlayarak derse aktif katılımlarını artırabilir (Akmeşe ve Kayhan, 2017). Bunun yanı sıra, öğretmenlerin ders sırasında kullandıkları teşvik edici dil, öğrencilerin özgüvenini geliştirerek akademik hedeflerine ulaşmalarını kolaylaştırır (Kara, 2019). Özel eğitimde, bu durum daha da belirgindir. Çünkü bu alandaki öğrenciler, öğretmenlerinin olumlu tutumlarından büyük ölçüde etkilenmektedir. Öğretmenlerin destekleyici ve cesaretlendirici tutumları, öğrencilerin potansiyellerini daha iyi gerçekleştirmelerine olanak tanır.

Bununla birlikte, olumsuz öğretmen tutumları, öğrenciler üzerinde olumsuz etkiler yaratabilir. Araştırmalar, öğretmenlerin ilgisiz veya negatif tutumlarının, öğrencilerde derse yönelik ilgisizlik, motivasyon kaybı ve öğrenme sürecine katılımı azalma gibi sorunlara yol açabileceğini göstermektedir (Durmaz, 2022). Örneğin, bir öğretmenin öğrencilerin sorularını küçümsemesi ya da yeterince destekleyici bir yaklaşım sergilememesi, öğrencilerin kendilerini dışlanmış hissetmelerine ve öğrenme sürecine olan bağlılıklarının azalmasına neden olabilir (Engür ve Eren, 2019). Bu durum, öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz yönde etkileyebileceği gibi, uzun vadede eğitim süreçlerinden kopmalarına da yol açabilir. Öğretmenlerin tutumları, öğrencilerin başarısı ve derse katılımı üzerinde kritik bir etkiye sahiptir. Olumlu tutumlar, öğrenme sürecini zenginleştirirken, olumsuz tutumlar öğrencilerin motivasyonunu ve başarısını olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle, öğretmenlerin mesleki gelişim programları ile desteklenmesi, onların tutumlarını olumlu yönde geliştirmelerine katkıda bulunacaktır. Ayrıca, öğretmenlerin öğrencilerle etkili bir iletişim kurmasını ve derslere daha motive bir şekilde katılım sağlamalarını teşvik eden yöntemlerin geliştirilmesi, eğitim süreçlerinin başarısına katkı sağlayacaktır.

2.4.3 Öğretmen Motivasyonunun Mesleki Gelişim ve Sürekli Öğrenmeye Katkısı

Öğretmenlerin mesleki gelişimleri, hem bireysel düzeyde öğretim yeterliklerinin artırılması hem de sistem düzeyinde eğitim kalitesinin sürdürülebilir kılınması açısından kritik bir role sahiptir. Bu bağlamda öğretmen motivasyonu, mesleki gelişim süreçlerinin niteliği, sürekliliği ve etkililiği üzerinde doğrudan belirleyici bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Motivasyonu yüksek öğretmenler, yeniliklere açık, gelişime

istekli ve öğrenmeyi yaşam boyu sürdüren bireyler olarak eğitimin dönüşümünde aktif rol oynamaktadır (İlğan, 2020; İlğan, 2021).

Motivasyon, öğretmenin hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılımını, pedagojik uygulamalarda yenilik arayışını ve mesleki yeterliklerini artırmaya yönelik öğrenme çabalarını güçlendiren temel bir dinamiktir. Bu noktada İlğan (2013), öğretmen motivasyonunun mesleki gelişim etkinliklerine gönüllü katılımı artırdığını ve bu katılımın öğretimsel becerilerde kayda değer ilerlemelere yol açtığını vurgulamaktadır. Özellikle içsel motivasyonla hareket eden öğretmenler, yalnızca zorunlu hizmet içi eğitimlere değil, kendi inisiyatifleriyle seçtikleri seminerlere, atölyelere ve akademik çalışmalara da daha yüksek katılım göstermektedir.

İlğan'ın (2021) kavramsal çerçevesi, motivasyonun yalnızca eğitim faaliyetlerine katılım değil, aynı zamanda bu faaliyetlerden edinilen bilgilerin sınıf ortamına aktarımı noktasında da etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmenler, mesleki gelişim faaliyetlerinden edindikleri bilgi ve becerileri pedagojik pratiklerine daha etkili bir biçimde yansıttıklarında, hem öğretim kalitesi artmakta hem de bireysel doyum düzeyleri yükselmektedir.

Öğretmenlerin motivasyon düzeyleri, aynı zamanda sürekli mesleki öğrenme kavramı ile de doğrudan ilişkilidir. Abazaoğlu (2014), mesleki gelişimin sürekliliğini sağlayan öğretmen profilinin, yüksek düzeyde mesleki motivasyona sahip olan öğretmenler olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda, motivasyonu yüksek öğretmenlerin kendilerini güncel tutma, araştırma yapma, meslektaşlarıyla bilgi paylaşma ve eğitim teknolojilerini öğrenme gibi etkinliklere daha açık oldukları gözlemlenmektedir.

Benzer biçimde, Özdemir vd. (2023), okul yöneticilerinin görüşlerine dayalı olarak yürüttükleri çalışmalarında, öğretmen motivasyonunun yüksek olduğu okullarda mesleki öğrenme kültürünün kurumsallaştığını; öğretmenler arası iş birliği ve bilgi paylaşımının yaygınlaştığını belirtmişlerdir. Bu tür öğrenen topluluklar, öğretmenlerin yalnızca bireysel değil, kolektif olarak da gelişimlerini sürdürmelerini sağlamaktadır.

Avcı ve Güven (2021) ise çevrim içi hizmet içi eğitim süreçlerine odaklandıkları araştırmalarında, öğretmen motivasyonunun bu tür dijital öğrenme ortamlarına

katılımda belirleyici olduğunu ifade etmişlerdir. Dijital araçlara ve platformlara adapte olabilen ve bu ortamlarda mesleki gelişimi sürdürebilen öğretmenlerin, yüksek motivasyona sahip oldukları tespit edilmiştir.

Bu kapsamda İlğan'ın (2020) geliştirdiği mesleki gelişim modeli, öğretmen motivasyonunun merkezi bir unsur olarak ele alınması gerektiğini savunmakta; sürdürülebilir ve etkili bir gelişim sisteminin, ancak motive öğretmenlerle gerçekleştirilebileceğini öne sürmektedir. Öğretmen motivasyonu, bu anlamda yalnızca bireysel bir psikolojik eğilim değil, aynı zamanda mesleki kaliteyi dönüştüren bir yapısal güç olarak değerlendirilmelidir.

Sonuç olarak, öğretmen motivasyonu, mesleki gelişim ve sürekli öğrenmenin hem itici gücü hem de sürdürücüsüdür. Bu bağlamda, öğretmen motivasyonunun artırılmasına yönelik sistematik politikalar, yalnızca bireysel gelişimi değil, aynı zamanda kurumsal öğrenme kültürünün oluşumunu da destekleyecektir. Eğitim politikaları, okul liderliği ve hizmet içi eğitim planlamaları, bu bütüncül bakış açısıyla şekillendirildiğinde öğretmenlerin yaşam boyu öğrenen bireyler olarak sistemde aktif rol üstlenmeleri sağlanacaktır.

2.5 Türkiye’de Özel Eğitimde Müzik ve Oyun Dersleri

Türkiye’de özel eğitim, bireylerin özel gereksinimlerine uygun öğrenme ortamları oluşturmayı ve onların potansiyellerini en üst düzeyde geliştirmeyi hedefleyen bir eğitim alanıdır. Bu bağlamda müzik ve oyun dersleri, özel eğitim öğrencilerinin hem akademik hem de sosyal becerilerini geliştiren, onların iletişim kurma ve kendilerini ifade etme becerilerini artıran önemli dersler arasında yer almaktadır. Müzik ve oyun dersleri, özel eğitim öğrencilerinin duygusal ve fiziksel gelişimlerine katkıda bulunmanın yanı sıra, onların özgüvenlerini artırmak ve sınıf içindeki sosyal uyumlarını güçlendirmek için de etkili bir araç olarak görülmektedir (Akmeşe ve Kayhan, 2017; Kara, 2019).

Özel eğitimde müzik dersleri, ritim, melodi ve hareket gibi unsurları bir araya getirerek, öğrencilerin duygusal-motor becerilerinin gelişmesine destek olur. Ayrıca, bu dersler öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirerek sanatsal yeteneklerini

keşfetmelerine olanak tanır. Türkiye’de, müzik dersleri genellikle Orff-Schulwerk gibi yaratıcı müzik eğitimi yaklaşımlarını temel alarak işlenmekte ve bu yaklaşımlar, öğrencilerin müzikle daha aktif bir şekilde etkileşim kurmasını sağlamaktadır (Eren, 2012; Kalay, 2013). Bu yöntemler, öğrencilerin yalnızca müzikal becerilerini değil, aynı zamanda grup içindeki iş birliği ve iletişim becerilerini de geliştirmektedir. Özel eğitim öğretmenleri, müzik derslerinde bireysel ihtiyaçlara uygun etkinlikler tasarlayarak, her öğrencinin öğrenme sürecine aktif katılımını sağlamayı hedeflemektedir (Kara, 2019).

Oyun dersleri ise özel eğitim öğrencilerinin fiziksel gelişimini desteklerken, aynı zamanda sosyal beceriler kazanmalarını da kolaylaştırır. Eğitsel oyunlar, öğrencilerin grup içinde iş birliği yapma, kurallara uyma ve problem çözme becerilerini geliştirmeleri için etkili bir araç olarak kullanılmaktadır. Türkiye’de özel eğitim uygulama okullarında, oyun dersleri genellikle hareketli etkinlikler, dramatizasyon ve takım oyunları gibi farklı etkinliklerle zenginleştirilerek işlenmektedir (Durmaz, 2022). Bu dersler, öğrencilerin enerjilerini fiziksel aktivitelere yönlendirirken, aynı zamanda dikkat ve odaklanma becerilerinin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Özel eğitimde müzik ve oyun dersleri, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak yapılandırılmıştır. Ancak, Türkiye’de bu derslerin uygulanmasında bazı zorluklar da yaşanmaktadır. Öğretmenlerin bu alanlarda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmamaları, müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde işlenmesini engelleyebilmektedir. Özellikle kırsal bölgelerde, müzik ve oyun dersleri için gerekli materyal ve kaynakların eksikliği, öğretmenlerin yaratıcı etkinlikler düzenlemesini sınırlamaktadır (Tekgül, 2015; Eyüpoğlu, 2019). Ayrıca, müzik ve oyun derslerinin genellikle temel derslerin gölgesinde kalması ve yeterince önemsenmemesi, bu derslerin özel eğitimdeki potansiyel katkılarını sınırlandırmaktadır.

Son yıllarda, Türkiye’de özel eğitim müfredatında müzik ve oyun derslerine daha fazla önem verilmeye başlanmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı’nın (MEB) özel eğitim alanında başlattığı yeni projeler, bu derslerin etkinliğini artırmayı ve öğretmenlere bu alanlarda daha fazla destek sağlamayı hedeflemektedir. Örneğin, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla düzenlenen hizmet içi eğitim programları, müzik ve oyun derslerine yönelik farkındalık oluşturmayı amaçlamaktadır (Education, 2023).

Bu tür girişimler, öğretmenlerin bu derslere olan ilgisini artırmakta ve derslerin öğrenci gelişimi üzerindeki etkisini güçlendirmektedir. Türkiye’de özel eğitimde müzik ve oyun dersleri, öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerini destekleyen önemli bir role sahiptir. Bu dersler, öğrencilerin yeteneklerini keşfetmelerine olanak tanıırken, aynı zamanda öğrenme sürecini eğlenceli ve ilgi çekici bir hale getirmektedir. Ancak, bu derslerin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin yeterli bilgi ve beceriye sahip olması, ders materyallerinin sağlanması ve bu derslerin eğitim programlarında daha fazla öncelik kazanması gerekmektedir. Türkiye’de özel eğitimde müzik ve oyun derslerine yönelik süregelen çalışmalar, bu alanın daha da gelişmesine katkı sağlayacak önemli bir potansiyel barındırmaktadır.

2.5.1 Türkiye’de Özel Eğitim Politikaları ve Müzik-Oyun Derslerinin Yeri

Türkiye’de özel eğitim politikaları, bireysel farklılıkları olan öğrencilerin eğitime eşit erişim sağlamalarını ve potansiyellerini en üst düzeyde geliştirmelerini hedeflemektedir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), özel eğitimde bütünleştirici bir yaklaşımı benimseyerek, öğrencilerin bireysel gereksinimlerini karşılamak üzere farklı programlar ve uygulamalar geliştirmiştir. Bu politikalar çerçevesinde, müzik ve oyun dersleri, öğrencilerin bilişsel, duygusal ve sosyal becerilerini geliştirmek için önemli bir alan olarak tanımlanmıştır. Müzik ve oyun dersleri, hem bireysel öğrenme ihtiyaçlarına uygun içerik sunması hem de öğrencilerin derslere olan motivasyonunu artırması nedeniyle özel eğitim müfredatında önemli bir yer tutmaktadır (Education, 2023). Müzik ve oyun derslerinin özel eğitimdeki yeri, bu derslerin öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine olanak tanıyan bir araç olarak görülmesiyle daha da güçlenmiştir. Özellikle müzik, öğrencilerin ritim duygusu geliştirmelerine, yaratıcı düşünme becerilerini artırmalarına ve grup içindeki sosyal uyumlarını güçlendirmelerine olanak tanır. Benzer şekilde, oyun dersleri, öğrencilerin fiziksel gelişimini desteklerken, iş birliği yapma ve sosyal etkileşim kurma becerilerini artırmaktadır. Türkiye’de, bu derslerin önemini vurgulayan politikalar geliştirilmiş ve özel eğitim kurumlarında bu derslerin uygulanması teşvik edilmiştir. Ancak, bu derslerin yaygınlaşması ve etkili bir şekilde uygulanabilmesi için daha fazla kaynak ayrılması ve öğretmenlerin desteklenmesi gerektiği ifade edilmektedir (Durmaz, 2022).

2.5.2 Mevcut Uygulamalar ve Karşılaşılan Zorluklar

Türkiye’de özel eğitim kurumlarında müzik ve oyun dersleri, öğrenci ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenmekte ve çeşitli yöntemlerle uygulanmaktadır. Örneğin, müzik derslerinde Orff-Schulwerk yöntemi gibi yaratıcı yaklaşımlar kullanılarak, öğrencilerin aktif katılımını artırmayı amaçlayan etkinlikler gerçekleştirilmektedir (Eren, 2012). Bu yöntem, özellikle özel eğitim öğrencilerinin duyuşal ve motor becerilerini geliştirmek için etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır. Oyun derslerinde ise eğitsel oyunlar, dramatizasyon ve hareketli etkinlikler gibi farklı yöntemler kullanılmakta, bu sayede öğrencilerin fiziksel gelişimlerinin yanı sıra sosyal becerilerinin de desteklenmesi hedeflenmektedir (Kalay, 2013). Bununla birlikte, mevcut uygulamalarda çeşitli zorluklar yaşanmaktadır. Öğretmenlerin müzik ve oyun derslerine yönelik öz-yeterlik düzeylerinin düşük olması, bu derslerin etkili bir şekilde uygulanmasını engelleyebilmektedir. Özellikle kırsal bölgelerde görev yapan öğretmenlerin, bu derslere yönelik yeterli eğitim ve materyal desteğinden yoksun olmaları, derslerin kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir (Tekgöl, 2015; Eyüpoğlu, 2019). Ayrıca, müzik ve oyun derslerinin genellikle akademik derslerin gölgesinde kalması ve yeterince önemsenmemesi, bu derslerin özel eğitimdeki potansiyel katkılarını sınırlandırmaktadır (Durmaz, 2022).

Maddi kaynakların yetersizliğı de önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Müzik ve oyun derslerinde kullanılacak enstrümanlar, oyun materyalleri ve teknolojik araçlar gibi kaynakların eksikliğı, bu derslerin zengin bir içerikle işlenmesini zorlaştırmaktadır. Ayrıca, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik destekleyici programların sınırlı olması, bu alandaki eksikliklerin giderilmesini engellemektedir (Akmeşe ve Kayhan, 2017). Bu nedenle, müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için hem altyapı hem de öğretmen eğitimi açısından kapsamlı bir planlama yapılması gerekmektedir.

2.5.3 Türkiye’de Müzik ve Oyun Derslerine Yönelik Öğretmen Algıları

Öğretmen algıları, eğitimde müzik ve oyun derslerinin nasıl işlendiğini ve bu derslerin öğrenciler üzerindeki etkisini büyük ölçüde şekillendiren önemli bir faktördür.

Türkiye’de özel eğitim öğretmenleri arasında, müzik ve oyun derslerinin öğrenci gelişimindeki önemi konusunda genel bir farkındalık bulunsa da bu derslere yönelik algılar farklılık gösterebilmektedir. Olumlu algılara sahip öğretmenler, bu dersleri öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılamak, sosyal becerilerini geliştirmek ve öğrenme süreçlerini desteklemek için etkili bir araç olarak görmektedir (Engür ve Eren, 2019). Bu öğretmenler, müzik ve oyun derslerinde yaratıcı ve yenilikçi yöntemler kullanarak, öğrencilerin bu derslere olan ilgisini artırmayı hedeflemektedir. Ancak, bazı öğretmenlerin müzik ve oyun derslerini yeterince önemli görmemesi veya bu derslere yönelik öz-yeterlik eksikliği, derslerin verimliliğini olumsuz etkileyebilmektedir. Özellikle müzik derslerinde, öğretmenlerin enstrüman çalma veya müzikal etkinlik düzenleme konusunda kendilerini yetersiz hissetmeleri, bu derslere yönelik olumsuz algılar geliştirmelerine neden olabilmektedir (Tekgül, 2015; Eyüpoğlu, 2019). Benzer şekilde, oyun derslerine yönelik olumsuz algılar, bu derslerin yalnızca eğlence amaçlı görüldüğü ve eğitim sürecine katkısının sınırlı olduğu düşüncesinden kaynaklanabilmektedir (Durmaz, 2022).

Araştırmalar, öğretmen algılarının geliştirilmesi için mesleki gelişim programlarının ve hizmet içi eğitimlerin önemine vurgu yapmaktadır. Bu tür programlar, öğretmenlere müzik ve oyun derslerinde kullanabilecekleri yenilikçi yöntemler sunarak, onların bu derslere yönelik tutumlarını olumlu yönde değiştirebilir (Akmeşe ve Kayhan, 2017). Ayrıca, öğretmenlerin ders materyallerine erişimlerini kolaylaştıracak projeler ve kaynak desteği sağlanması, bu derslerin daha etkili bir şekilde işlenmesine olanak tanıyabilir (Education, 2023). Türkiye’de müzik ve oyun derslerine yönelik öğretmen algıları, derslerin başarısı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Olumlu algılar, bu derslerin öğrencilerin gelişimine olan katkısını artırırken, olumsuz algılar derslerin etkisini sınırlandırabilmektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin müzik ve oyun derslerine yönelik algılarını geliştirmek için hem mesleki eğitim programlarına hem de bu derslere yönelik farkındalık artırıcı çalışmalara ağırlık verilmelidir. Bu sayede, müzik ve oyun derslerinin özel eğitimdeki potansiyeli daha etkin bir şekilde kullanılabilir.

2.6 Müzik ve Oyun Derslerinde Karşılaşılan Sorunlar

Müzik ve oyun dersleri, öğrencilerin sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerini destekleyen önemli birer eğitim aracı olmasına rağmen, bu derslerin uygulanmasında çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Özellikle özel eğitim ve genel eğitim kurumlarında müzik ve oyun derslerinin yeterince etkili bir şekilde işlenebilmesi için gereken altyapı, öğretmen eğitimi, ders materyalleri ve müfredat uyumu gibi konularda ciddi eksiklikler bulunmaktadır. Araştırmalar, öğretmenlerin bu derslere yönelik bilgi ve becerilerinin yetersiz olmasının, derslerin etkinliğini sınırlayan en önemli faktörlerden biri olduğunu göstermektedir (Karkın ve Kılıç, 2011). Özellikle özel eğitimde görev yapan öğretmenlerin, müzik ve oyun derslerine ilişkin öz-yeterlik eksikliği nedeniyle bu dersleri etkili bir şekilde işleyemediği belirtilmektedir (Eğitim, 2019).

Bir diğer önemli sorun, müzik ve oyun dersleri için gerekli olan materyallerin ve fiziksel ortamların eksikliğidir. Müzik derslerinde kullanılacak enstrümanların sınırlı olması, öğretmenlerin yaratıcı etkinlikler düzenlemesini zorlaştırmaktadır (Karatağ, 2020). Benzer şekilde, oyun dersleri için uygun alanların ve araç-gereçlerin bulunmaması, bu derslerin hedeflenen şekilde işlenmesini engelleyebilmektedir (Kalyoncu, 2006). Özellikle kırsal bölgelerde, ders materyalleri ve altyapı eksiklikleri daha belirgin hale gelmekte ve bu durum, öğrencilere sunulan öğrenme fırsatlarını sınırlamaktadır (Altun ve Uzuner, 2018). Müzik ve oyun derslerinin uygulamasında karşılaşılan diğer bir zorluk, bu derslerin eğitim sisteminde yeterince önceliklendirilmemesidir. Çoğu zaman, bu dersler temel akademik derslerin gölgesinde kalmakta ve öğrencilerin gelişimlerine olan katkıları tam anlamıyla değerlendirilememektedir (Barış ve Özata, 2009). Müfredatta bu derslerin yer almasına rağmen, uygulamada ders saatlerinin yetersiz olması veya bu derslerin sadece formalite olarak görülmesi, derslerin etkisini sınırlayan bir diğer unsurdur (Pektaş ve Elmacı, 2024). Ayrıca, öğretmenlerin bu derslere yönelik ilgisizliği veya olumsuz tutumları, öğrencilerin derse olan motivasyonlarını olumsuz etkileyerek, derslerin verimliliğini düşürebilmektedir (Göncü, 2010).

Öğretmenlerin bu dersleri işleme sürecinde karşılaştıkları zorluklar da dikkat çekmektedir. Müzik öğretmenlerinin, sınıf içinde farklı seviyelerdeki öğrencilerle

çalışırken bireysel ihtiyaçları karşılamakta zorlandıkları ve bu durumun derslerin etkinliğini azalttığı belirtilmektedir (Aksoy, 2022). Aynı şekilde, oyun derslerinde, öğretmenlerin grup dinamiklerini yönetmekte zorlandığı ve öğrencilere uygun oyun etkinlikleri tasarlamakta yetersiz kaldığı görülmektedir (Kazu ve Aslan, 2016). Bu sorunlar, öğretmenlerin mesleki gelişim programlarıyla desteklenmesi gerektiğini ve bu derslerin daha etkili bir şekilde işlenmesi için eğitim politikalarının iyileştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Müzik ve oyun derslerinde karşılaşılan sorunlar, hem sistematik hem de uygulamaya yönelik eksikliklerden kaynaklanmaktadır. Bu derslerin etkili bir şekilde işlenebilmesi için öğretmenlerin mesleki yeterliliklerinin artırılması, ders materyallerinin ve fiziksel olanakların iyileştirilmesi, ayrıca müzik ve oyun derslerinin müfredatta daha fazla öncelik kazanması gerekmektedir. Türkiye’de bu alandaki sorunların çözülmesi, sadece bu derslerin kalitesini artırmakla kalmayacak, aynı zamanda öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerine de önemli katkılar sağlayacaktır. Bu nedenle, öğretmen eğitimi ve derslere yönelik farkındalık artırıcı çalışmalar, bu derslerin eğitim süreçlerindeki etkisini artırmak adına kritik bir öneme sahiptir.

2.6.1 Materyal Eksikliği ve Fiziksel Koşullar

Müzik ve oyun derslerinde karşılaşılan en temel sorunlardan biri, materyal eksikliği ve derslerin işlenmesi için uygun fiziksel koşulların yetersizliğidir. Müzik derslerinde kullanılacak enstrümanların eksikliği, öğrencilerin bu derslerden tam anlamıyla faydalanmasını engellemektedir. Özellikle devlet okullarında, birçok müzik dersinde piyano, gitar ya da diğer temel enstrümanlar gibi araçlar bulunmamaktadır (Karatağ, 2020). Bu durum, öğretmenlerin müzik etkinliklerini zenginleştirme ve öğrencilerin bireysel müzikal becerilerini geliştirme olanaklarını sınırlandırmaktadır. Benzer şekilde, oyun derslerinde uygun oyun araç-gereçlerinin ve geniş alanların bulunmaması, derslerin etkin bir şekilde işlenmesini zorlaştırmaktadır. Örneğin, oyun etkinlikleri için tasarlanmış yeterli büyüklükte bir sınıf veya açık alan olmaması, öğrencilerin hareket kabiliyetlerini kısıtlamakta ve dersin verimliliğini düşürmektedir (Kalyoncu, 2006).

Kırsal bölgelerde bu sorunlar daha da belirgin hale gelmektedir. Bu bölgelerdeki okullar, genellikle hem fiziksel koşullar hem de ders materyalleri açısından ciddi eksikliklerle karşı karşıyadır. Müzik derslerinde enstrüman eksikliğinin yanı sıra, öğretmenlerin teknolojik araçlardan yararlanma olanakları da sınırlıdır (Altun ve Uzuner, 2018). Oyun dersleri için ise güvenli ve geniş oyun alanlarının bulunmaması, bu derslerin öğrenciler üzerinde beklenen etkileri yaratmasını engellemektedir (Kazu ve Aslan, 2016). Bu koşullar, derslerin yalnızca teorik bir şekilde işlenmesine neden olmakta ve öğrencilerin bu derslerden alabilecekleri maksimum faydayı sınırlandırmaktadır. Bu nedenle, materyal eksikliğini gidermek ve fiziksel koşulları iyileştirmek adına daha fazla kaynak ayrılması gerekmektedir.

2.6.2 Öğretmenlerin Mesleki Bilgi Eksiklikleri

Müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde işlenmesinde karşılaşılan önemli sorunlardan biri de öğretmenlerin mesleki bilgi ve beceri eksiklikleridir. Bu durum, hem derslerin planlanmasını hem de uygulama sürecini olumsuz yönde etkileyen bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Araştırmalar, öğretmenlerin çoğunlukla müzik ve oyun dersleriyle ilgili yeterli bir eğitim almadıklarını ve bu nedenle bu dersleri işlemek için gerekli bilgi ve becerilerden yoksun olduklarını ortaya koymaktadır (Eğitim, 2019). Özellikle özel eğitim öğretmenlerinin, bireysel farklılıkları olan öğrencilerle çalışırken müzik ve oyun etkinliklerini adapte etme konusunda zorlandıkları belirtilmektedir (Aksoy, 2022).

Müzik derslerinde, öğretmenlerin enstrüman çalma becerilerinin sınırlı olması, dersin uygulama aşamasında büyük bir engel oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra, oyun derslerinde etkili grup yönetimi ve yaratıcı oyun tasarımı konusunda bilgi eksiklikleri, bu derslerin hedeflenen şekilde işlenmesini zorlaştırmaktadır (Pektaş ve Elmacı, 2024). Öğretmenlerin bu derslere yönelik öz-yeterlik düzeylerinin düşük olması, onların derslere yönelik ilgilerini azaltmakta ve dersin sadece zorunlu bir formalite olarak görülmesine neden olmaktadır (Barış ve Özata, 2009). Bu durum, öğrencilerin derslere olan ilgisini ve katılımını da olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Öğretmenlerin mesleki bilgi eksikliklerinin giderilmesi için hizmet içi eğitim programlarının yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bu programlar, öğretmenlere hem teorik hem de uygulamalı bilgi sunarak, onların müzik ve oyun derslerini daha etkili bir şekilde işleyebilmelerini sağlamaktadır (Göncü, 2010). Ayrıca, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla düzenlenecek atölye çalışmaları ve seminerler, bu alandaki eksikliklerin giderilmesine katkı sağlayabilir. Bu tür girişimlerle öğretmenlerin müzik ve oyun derslerine yönelik olumlu bir tutum geliştirmesi ve derslerde daha etkili stratejiler kullanması mümkün olacaktır.

2.6.3 Zaman Yönetimi ve Ders Planlama Zorlukları

Müzik ve oyun derslerinde karşılaşılan bir diğer önemli sorun, zaman yönetimi ve ders planlamadaki zorluklardır. Eğitim sistemi içinde, genellikle akademik derslere daha fazla zaman ayrılmakta ve müzik ve oyun dersleri geri planda kalmaktadır. Bu durum, hem ders saatlerinin kısıtlı olması hem de öğretmenlerin bu dersler için yeterli planlama yapamaması nedeniyle, derslerin etkinliğini sınırlamaktadır (Karkın ve Kılıç, 2011). Özellikle yoğun müfredat programlarında, müzik ve oyun derslerine yeterli süre ayrılamaması, bu derslerin sadece yüzeysel bir şekilde işlenmesine neden olmaktadır.

Zaman yönetimi sorunları, öğretmenlerin ders içeriklerini planlamasını ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun etkinlikler tasarlamasını zorlaştırmaktadır. Müzik derslerinde, sınırlı süre içinde hem teorik bilgilerin aktarılması hem de uygulamalı etkinliklerin gerçekleştirilmesi, öğretmenler için büyük bir zorluk oluşturmaktadır (Eğitim, 2019). Oyun derslerinde ise, etkinliklerin planlanması ve uygulanması sırasında zamanın yetersizliği, öğrencilerin etkinliklere tam anlamıyla katılımını engelleyebilmektedir (Kalyoncu, 2006). Zaman yönetimi eksikliği, derslerin daha verimli bir şekilde işlenmesini zorlaştırmakta ve öğrencilerin bu derslerden maksimum fayda sağlamasını engellemektedir.

Ders planlama zorlukları ise, öğretmenlerin müzik ve oyun derslerinde kullanılan materyalleri ve yöntemleri etkin bir şekilde bir araya getirememesi sorununu beraberinde getirmektedir. Öğretmenlerin ders içeriklerini öğrenci seviyelerine ve

ihtiyaçlarına uygun bir şekilde yapılandırılmaları, dersin hem etkililiğini hem de öğrencilerin derse olan ilgisini azaltmaktadır (Altun ve Uzuner, 2018). Bu sorunların üstesinden gelmek için öğretmenlere zaman yönetimi ve etkin ders planlama konusunda rehberlik sağlayacak eğitimler sunulması gerekmektedir. Ayrıca, müzik ve oyun derslerinin eğitim sisteminde daha fazla önemsenmesi ve bu dersler için ayrılan sürenin artırılması, bu sorunların çözümüne katkı sağlayacaktır. Materyal eksikliği, mesleki bilgi eksiklikleri ve zaman yönetimi sorunları, müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde işlenmesini engelleyen temel unsurlar arasında yer almaktadır. Bu sorunların çözülmesi, öğretmenlerin desteklenmesi ve derslerin eğitim sisteminde daha merkezi bir konuma getirilmesiyle mümkün olacaktır. Bu sayede, müzik ve oyun derslerinin öğrenci gelişimi üzerindeki olumlu etkileri daha belirgin hale gelebilecektir.

2.7 Müzik ve Oyun Derslerinin Geliştirilmesi İçin Öneriler

Müzik ve oyun derslerinde karşılaşılan temel sorunlardan biri, materyal eksikliği ve uygun fiziksel koşulların yetersizliğidir. Bu eksiklikler, özellikle kırsal bölgelerde daha belirgin hale gelmekte ve öğretmenlerin ders içeriklerini zenginleştirme çabalarını sınırlamaktadır. Müzik derslerinde, temel enstrümanların bulunmaması veya mevcut materyallerin yetersiz olması, öğrencilerin bu derslere aktif katılımını engellemekte ve derslerin daha çok teorik bir şekilde işlenmesine neden olmaktadır (Karatağ, 2020). Benzer şekilde, oyun derslerinde kullanılan fiziksel materyallerin eksikliği ve oyun aktiviteleri için gerekli geniş alanların bulunmaması, öğrencilerin hareket kabiliyetlerini ve derse olan ilgilerini kısıtlamaktadır (Kalyoncu, 2006). Bu durum, derslerin potansiyel faydalarını sınırlandırırken hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin motivasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle, materyal ve fiziksel koşulların iyileştirilmesi, müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için kritik bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bir diğer önemli sorun, öğretmenlerin mesleki bilgi eksiklikleridir. Müzik ve oyun derslerini işleyen öğretmenlerin, özellikle uygulamalı bilgi ve beceriye yönelik yetersizlikleri, bu derslerin etkisini sınırlandırmaktadır. Örneğin, müzik derslerinde enstrüman çalma veya yaratıcı etkinlik düzenleme konusunda kendini yetersiz

hisseden öğretmenler, bu derslere yönelik olumsuz tutumlar geliştirebilmektedir (Eğitim, 2019). Aynı şekilde, oyun derslerinde öğretmenlerin yaratıcı oyun tasarımı veya grup yönetimi konusundaki bilgi eksiklikleri, bu derslerin verimliliğini düşürmektedir (Pektaş ve Elmacı, 2024). Özellikle özel eğitim alanında, öğretmenlerin bireysel farklılıkları olan öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik müzik ve oyun etkinliklerini uyarlama becerilerinde eksiklikler yaşadığı belirtilmektedir (Aksoy, 2022). Bu durum hem öğretmenlerin derslere yönelik motivasyonunu hem de öğrencilerin derslerden alabilecekleri faydayı sınırlamaktadır. Ayrıca, müzik ve oyun derslerinde zaman yönetimi ve ders planlama zorlukları da önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim sisteminde, genellikle akademik derslere daha fazla zaman ayrılmakta ve bu durum müzik ve oyun derslerinin geri planda kalmasına neden olmaktadır. Bu derslere ayrılan sürenin yetersizliği, öğretmenlerin hem teorik bilgileri hem de uygulamalı etkinlikleri işlemek için zaman bulamamasına yol açmaktadır (Karkın ve Kılıç, 2011). Bu durum, derslerin hedeflerine ulaşmasını zorlaştırırken, öğrencilerin bu derslere olan ilgisini de azaltmaktadır. Özellikle yoğun müfredat programları, öğretmenlerin etkin ders planlaması yapmasını engellemekte ve derslerin yalnızca yüzeysel bir şekilde işlenmesine neden olmaktadır (Eğitim, 2019). Bu nedenle, müzik ve oyun derslerine daha fazla süre ayrılması ve öğretmenlere ders planlama konusunda rehberlik sağlanması, bu sorunların çözümüne katkı sağlayabilir. Materyal eksikliği, mesleki bilgi yetersizlikleri ve zaman yönetimi sorunları, müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde uygulanmasını engelleyen temel unsurlar arasında yer almaktadır. Bu sorunların çözülmesi, öğretmenlerin desteklenmesi ve derslerin eğitim sisteminde daha merkezi bir konuma getirilmesiyle mümkün olacaktır. Bu sayede, müzik ve oyun derslerinin öğrenci gelişimi üzerindeki olumlu etkileri daha belirgin hale gelebilecektir.

2.7.1 Müzik ve Oyun Dersleri İçin Öğretmen Eğitimi ve Destek Programları

Müzik ve oyun derslerinin etkinliği, büyük ölçüde bu dersleri işleyen öğretmenlerin bilgi, beceri ve tutumlarına bağlıdır. Ancak, mevcut araştırmalar, öğretmenlerin genellikle bu dersler için yeterli mesleki eğitime sahip olmadıklarını ve bu durumun derslerin verimliliğini olumsuz etkilediğini göstermektedir (Eğitim, 2019). Özellikle özel eğitim ve sınıf öğretmenliği alanlarında görev yapan öğretmenler, müzik ve oyun

etkinliklerini tasarlama ve uygulama konusunda çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemek ve müzik ile oyun derslerini daha etkili bir şekilde işleyebilmelerini sağlamak için eğitim ve destek programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu programlar, öğretmenlerin müzik ve oyun derslerinde kullanabilecekleri yöntem ve teknikler konusunda bilgi ve beceri kazanmalarını hedeflemelidir. Örneğin, yaratıcı drama, Orff-Schulwerk ve grup çalışmasına dayalı öğrenme yöntemleri gibi yaklaşımlar, öğretmenlerin ders içeriklerini daha etkili bir şekilde yapılandırmalarına olanak tanımaktadır (Kalyoncu, 2006). Ayrıca, bu programlar, öğretmenlere enstrüman çalma, ritim çalışmaları düzenleme ve yaratıcı oyun tasarlama gibi uygulamalı beceriler kazandırmalıdır (Karatağ, 2020). Bu tür beceriler, öğretmenlerin öz-yeterlik algılarını artırarak, derslere yönelik olumlu tutum geliştirmelerine katkıda bulunacaktır (Altun ve Uzuner, 2018).

Destek programları, yalnızca mesleki bilgi ve becerilerin geliştirilmesiyle sınırlı kalmamalıdır. Öğretmenlerin, dersleri planlama ve uygulama süreçlerinde karşılaştıkları zorlukların üstesinden gelmelerine yardımcı olacak rehberlik hizmetleri de sunulmalıdır. Örneğin, oyun etkinliklerini sınıf ortamına entegre etme veya bireysel farklılıkları olan öğrencilerle çalışırken hangi stratejilerin kullanılacağı gibi konularda öğretmenlere rehberlik edilmelidir (Pektaş ve Elmacı, 2024). Ayrıca, öğretmenlerin ders materyallerine ve teknolojik kaynaklara daha kolay erişim sağlayabilmeleri için kaynak destek programları oluşturulmalıdır (Göncü, 2010). Bu tür destekler, öğretmenlerin ders içeriklerini zenginleştirmelerine ve öğrencilere daha etkili bir öğrenme deneyimi sunmalarına olanak tanır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim programları, müzik ve oyun derslerine yönelik öğretmen eğitimini destekleyen önemli araçlardır. Bu programlar, öğretmenlerin güncel yöntem ve teknikler hakkında bilgi edinmelerini ve bu bilgileri ders içeriklerine entegre etmelerini sağlamaktadır (Eğitim, 2019). Ayrıca, bu programlar, öğretmenlerin dersleri daha yaratıcı ve ilgi çekici hale getirmelerine olanak tanıyan pratik uygulamalar içermelidir. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin meslektaşlarıyla bilgi paylaşımında bulunabileceği atölye çalışmaları ve seminerler düzenlenerek, iş birliği ve deneyim paylaşımı teşvik edilmelidir (Karatağ, 2020).

Müzik ve oyun dersleri için öğretmen eğitimi ve destek programları, bu derslerin kalitesini artırmak ve öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini geliştirmek açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu programlar, öğretmenlerin derslere yönelik olumlu tutum geliştirmelerine, yaratıcı ve yenilikçi yöntemler kullanmalarına olanak tanıyarak, öğrenci katılımını ve öğrenme süreçlerini güçlendirebilir. Bu nedenle, öğretmen eğitimine yönelik programların kapsamının genişletilmesi ve sürdürülebilir hale getirilmesi, müzik ve oyun derslerinin eğitim sistemindeki etkisini artıracaktır.

2.7.2 Müzik ve Oyun Temelli Eğitim Materyallerinin Geliştirilmesi

Müzik ve oyun derslerinin etkili bir şekilde işlenebilmesi için materyallerin uygunluğu ve çeşitliliği büyük önem taşımaktadır. Ancak, mevcut durumda bu derslerde kullanılacak materyallerin sınırlı olması, öğretmenlerin derslerini zenginleştirme çabalarını sınırlandırmaktadır. Müzik derslerinde kullanılan enstrümanların sınırlı sayıda ve çeşitlilikte olması, öğrencilerin müzik deneyimlerinden tam anlamıyla faydalanmasını engellemektedir. Örneğin, sadece temel enstrümanlarla sınırlı bir ders içeriği, öğrencilerin farklı müzikal deneyimlere erişimini kısıtlamaktadır (Karatağ, 2020). Bu nedenle, müzik temelli materyallerin geliştirilmesi, öğrencilerin farklı ritim ve melodi çalışmaları yapmalarını destekleyecek araçların sağlanması, bu derslerin kalitesini artıracaktır.

Benzer şekilde, oyun temelli derslerde kullanılan materyallerin eksikliği, etkinliklerin sınırlı bir çerçevede kalmasına yol açmaktadır. Oyun derslerinde kullanılan fiziksel araç-gereçler hem öğrencilerin motor becerilerini geliştirmek hem de derslere olan ilgilerini artırmak için önemli bir role sahiptir. Ancak, mevcut araç-gereçlerin yetersizliği, bu derslerin hedeflerine ulaşmasını zorlaştırmaktadır (Kalyoncu, 2006). Örneğin, dramatik oyunlar veya takım oyunları için gereken materyallerin eksikliği, öğretmenlerin yaratıcı etkinlikler tasarlama sürecini olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle, oyun temelli materyallerin çeşitlendirilmesi ve kolay erişilebilir hale getirilmesi gerekmektedir.

Materyal geliştirme sürecinde öğretmenlerin görüş ve önerilerinin dikkate alınması, bu materyallerin öğretim süreçlerine daha etkili bir şekilde entegre edilmesini

sağlayabilir. Ayrıca, materyallerin yerel kültür unsurlarını içermesi, öğrencilerin bu derslere olan ilgisini artırabilir. Örneğin, Türk halk müziği temalı ritim çalışmaları ya da geleneksel oyunların modern yorumları, öğrencilere hem eğlenceli hem de öğretici bir deneyim sunabilir (Altun ve Uzuner, 2018). Materyal geliştirme çalışmalarında teknolojik kaynaklardan da yararlanılarak dijital müzik platformları, interaktif oyunlar ve mobil uygulamalar gibi araçlar geliştirilebilir (Pektaş ve Elmacı, 2024). Bu tür yenilikçi materyaller hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin derslere katılımını artıracaktır. Müzik ve oyun derslerine yönelik materyallerin geliştirilmesi, bu derslerin daha etkili bir şekilde işlenmesine katkı sağlayacak önemli bir adımdır. Bu materyallerin çeşitliliği ve kalitesi, öğretmenlerin derslerini zenginleştirmesine ve öğrencilerin bu derslerden daha fazla faydalanmasına olanak tanıyacaktır. Bu nedenle, materyal geliştirme çalışmalarına daha fazla kaynak ayrılması ve bu sürecin öğretmenler, eğitim uzmanları ve teknoloji geliştiricilerinin iş birliğiyle yürütülmesi gerekmektedir.

2.7.3 Eğitim Politikalarında Müzik ve Oyun Derslerinin Güçlendirilmesi

Eğitim politikaları, bir ülkenin eğitim sisteminin temel yönelimlerini belirleyen en önemli araçlardan biridir. Ancak, mevcut politikalar genellikle akademik derslere öncelik verirken, müzik ve oyun gibi derslerin önemini ikinci plana atmaktadır. Bu durum, müzik ve oyun derslerinin eğitim sistemindeki etkisini sınırlamakta ve bu derslere ayrılan süreyi azaltmaktadır. Oysa müzik ve oyun dersleri, öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme, sosyal iletişimlerini güçlendirme ve öğrenme sürecini eğlenceli hale getirme açısından büyük bir potansiyele sahiptir (Karkın ve Kılıç, 2011). Bu bağlamda, eğitim politikalarının müzik ve oyun derslerini destekleyecek şekilde yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

Eğitim politikalarında yapılacak değişikliklerle bu derslerin müfredattaki yeri daha da güçlendirilebilir. Örneğin, müzik ve oyun derslerine ayrılan sürelerin artırılması, bu derslerin hedeflerine ulaşmasını kolaylaştıracaktır. Ayrıca, bu derslerin sadece belirli bir eğitim kademesiyle sınırlı kalmaması ve her yaş grubu için etkili bir şekilde planlanması, öğrencilerin uzun vadeli gelişimine katkı sağlayacaktır (Eğitim, 2019). Politikaların, müzik ve oyun derslerinin öğretiminde kullanılacak materyal ve

teknolojik kaynakların sağlanmasına yönelik bütçeleri içermesi de bu derslerin etkisini artıracaktır (Kalyoncu, 2006). Müzik ve oyun derslerinin eğitim politikalarında güçlendirilmesi, öğretmen eğitim programlarına da doğrudan etki edecektir. Bu derslerin önemini vurgulayan politikalar, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine daha fazla kaynak ayrılmasını ve bu derslere yönelik öz-yeterliklerinin artırılmasını teşvik edecektir. Ayrıca, müzik ve oyun derslerinde etkili yöntem ve tekniklerin öğretmenlere aktarılması için özel hizmet içi eğitim programlarının geliştirilmesi, bu derslerin kalitesini artıracaktır (Pektaş ve Elmacı, 2024). Öğretmenlerin yanı sıra, ailelerin de bu derslerin önemi konusunda bilinçlendirilmesi, öğrencilerin derslere olan ilgisini artıracak ve öğrenme süreçlerini destekleyecektir. Müzik ve oyun derslerinin eğitim politikalarında daha merkezi bir konuma getirilmesi, bu derslerin eğitim sistemi içindeki etkisini artıracaktır. Politikaların bu dersleri destekleyecek şekilde yeniden düzenlenmesi hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin bu derslerden daha fazla faydalanmasını sağlayacaktır. Bu nedenle, eğitim yöneticileri, politika yapıcılar ve eğitim uzmanlarının, müzik ve oyun derslerinin güçlendirilmesi için iş birliği içinde çalışmaları büyük önem taşımaktadır. Bu adımlar, yalnızca derslerin kalitesini artırmakla kalmayacak, aynı zamanda öğrencilerin genel gelişimlerine de önemli katkılar sunacaktır.

2.8 İlgili Araştırmalar

Müzik ve oyun dersleri üzerine yapılan araştırmalar, bu derslerin öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerine olan katkılarını farklı yönlerden ele almıştır. Karatağ (2020), özel eğitimde görev yapan müzik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları inceleyerek, bu derslerin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için materyal eksikliklerinin giderilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Araştırma, özellikle özel eğitimde çalışan müzik öğretmenlerinin bireysel farklılıklara uygun ders içerikleri tasarlamakta zorluk yaşadıklarını ortaya koymuş ve bu konuda öğretmenlere daha fazla destek verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Kalyoncu (2006) ise Türkiye’de Orff-Schulwerk uygulamalarını ele almış ve bu yöntemin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirme ve ritim duygularını artırma üzerindeki olumlu etkilerini vurgulamıştır. Araştırma, müzik derslerinde bu tür yaratıcı yaklaşımların daha yaygın bir şekilde uygulanmasını önermektedir.

Eğitim (2019), özel eğitim uygulama okullarında görev yapan öğretmenlerin müzik ve oyun derslerine yönelik görüşlerini analiz ederek, bu derslerin öğrenciler üzerindeki olumlu etkilerini ve mevcut sorunlarını ele almıştır. Araştırma, ğretmenlerin ders materyalleri ve fiziksel alan eksikliklerinden Őikayetçi olduklarını ve bu eksikliklerin derslerin hedeflerine ulaşmasını zorlaştırdığını ortaya koymuştur. Altun ve Uzuner (2018), sınıf ğretmenlerinin müzik derslerine yönelik tutumlarını inceleyerek, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini destekleyecek programların geliştirilmesi gerektiğini önermiştir. Araştırma, ğretmenlerin derslerde yaratıcılığı ve teknolojiyi daha fazla kullanmalarını teşvik eden bir eğitim modeline ihtiyaç duyduğunu göstermiştir.

Karkın ve Kılıç (2011), oyun, dans ve müzik derslerinin müzik ğretmenliği mesleği açasından önemini değerlendirmiştir. Araştırma, bu derslerin öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini artırmada kritik bir role sahip olduğunu ve öğrencilerin farklı disiplinlerde daha etkili bir Şekilde öğrenmelerine katkı sağladığını ortaya koymuştur. Aksoy (2022), geçici koruma statüsündeki öğrencilerle çalışan müzik ğretmenlerinin deneyimlerini analiz ederek, kültürel farklılıkların müzik eğitimi üzerindeki etkilerini tartışmıştır. Araştırma, kültürel çeşitliliği içeren müzik etkinliklerinin öğrencilerin derslere olan ilgisini artırdığını ve sosyal uyumu desteklediğini vurgulamaktadır.

Pektaş ve Elmacı (2024), okul öncesi ğretmen adaylarının öğretmenlik uygulamaları sırasında müzik etkinliklerini nasıl kullandıklarını incelemiştir. Araştırma, ğretmen adaylarının bu etkinlikleri yeterince etkili bir Şekilde uygulayamadıklarını ve bu konuda daha fazla uygulamalı eğitime ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuştur. Benzer Şekilde, Barış ve zata (2009), sınıf ğretmenliği anabilim dalında alınan müzik-müzik ğretimi derslerinin öğretmenlik uygulamalarındaki yansımalarını ele almış ve bu derslerin öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirmedeki önemine dikkat çekmiştir.

Göncü (2010), okul öncesi müzik eğitiminin temel sorunlarını ele almış ve bu derslerin uygulama süreçlerinde karşılaşılan materyal ve bilgi eksikliklerini vurgulamıştır. Araştırma, okul öncesi ğretmenlerinin müzik derslerini daha etkili bir Şekilde işleyebilmeleri için desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir. Eren (2012), kaynaştırma

sınıflarında müzik eğitiminin etkisini incelemiş ve Orff-Schulwerk yönteminin bu süreçteki önemini vurgulamıştır. Araştırma, bu yöntemin hem bireysel hem de grup çalışmalarında ğrenci motivasyonunu artırdığını göstermiştir.

Akmeşe ve Kayhan (2017), zel eğitim ğretmenlerinin oyun öğretimine yönelik öz-yeterlik düzeylerini incelemiştir. Araştırma, ğretmenlerin bireysel farklılıklara göre oyun etkinlikleri düzenlemede zorlandıklarını ve bu konuda daha fazla eğitime ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuştur. Kazu ve Aslan (2016), oyun ve fiziki etkinlikler dersinin ğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesini sağlayarak, bu derslerin öğrencilerin fiziksel ve sosyal gelişimine olan katkılarını analiz etmiştir. Araştırma, derslerin planlanmasında öğretmenlerin yaratıcı yaklaşımlar geliştirmesi gerektiğini önermiştir.

Eyüpoğlu (2019), zel eğitim kurumlarında çalışan müzik ğretmenlerinin tutumlarını ve bu derslerin öğrenciler üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırma, ğretmenlerin motivasyonlarının derslerin başarısını doğrudan etkilediğini ve bu motivasyonun artırılmasına yönelik programların geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Son olarak, Karkın ve Kılıç (2011), müzik eğitiminin öğretmenlerin mesleki gelişimindeki etkisini değerlendirerek, bu derslerin öğretmenlik mesleğinin farklı boyutlarına katkı sağladığını ortaya koymuştur.

Bu araştırmalar, müzik ve oyun derslerinin eğitimin farklı seviyelerinde ve alanlarında nasıl etkili bir şekilde kullanılabilieceğine dair önemli veriler sunmaktadır. Öğretmen eğitimi, materyal geliştirme ve müfredat düzenlemeleri gibi konularda öneriler sunan bu çalışmalar, müzik ve oyun derslerinin eğitim sistemindeki yerini güçlendirmek için bir yol haritası oluşturmaktadır.

3. YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemleri çerçevesinde yapılandırılmış olup betimsel tarama modeli temel alınarak yürütülmüştür. Betimsel tarama modeli, geçmişte ya da hâlihazırda var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeye ve bu durum hakkında sistematik veriler elde ederek anlamlı çıkarımlarda bulunmaya olanak tanıyan bir araştırma desenidir. Bu model kapsamında araştırmacı, değişkenler üzerinde herhangi bir müdahalede bulunmadan mevcut durumu olduğu gibi incelemektedir. Araştırmada özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumları, çeşitli demografik değişkenler (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi ve mesleki deneyim) açısından ele alınmış ve bu tutumların söz konusu değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği analiz edilmiştir. Bu yönüyle araştırma, hem genel bir eğilim ortaya koymayı hem de belirli değişkenlerin etkisini karşılaştırmalı olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Nicel yaklaşımın tercih edilmesi, elde edilen verilerin nesnel ve ölçülebilir şekilde analiz edilmesine olanak sağlamıştır.

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı içerisinde Karabük ilinde görev yapmakta olan toplam 50 özel eğitim öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılar, kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenmiş olup, araştırma için ulaşılabilir ve gönüllü bireylerden oluşan bir grubu temsil etmektedir. Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde; cinsiyet dağılımı açısından dengeli bir yapı olduğu, yaş aralıklarının 20 ile 51 yaş ve üzeri arasında değiştiği, eğitim düzeylerinin ise büyük oranda lisans ve yüksek lisans mezuniyetinden oluştuğu görülmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin mesleki deneyim yılları da farklılık göstermekte olup, 5 yıl ile 21 yıl ve üzeri arasında değişen bir yelpazede yer almaktadır. Bu çeşitlilik, araştırmanın değişkenler arasındaki olası farkların belirlenebilmesi açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır. Katılımcı sayısının 50 olması, analizlerin istatistiksel geçerliliği açısından yeterli bir örneklem büyüklüğü sunmaktadır.

Tablo 3.1 Demografik bilgiler

Değişken	Kategori	n	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	23	46,0
	Erkek	27	54,0
	Toplam	50	100,0
Yaş	20-30	9	18,0
	31-40	19	38,0
	41-50	17	34,0
	51 ve üstü	5	10,0
	Toplam	50	100,0
Eğitim Durumu	Lisans	42	84,0
	Yüksek Lisans	8	16,0
	Toplam	50	100,0
Mesleki Deneyim	5-10 yıl	24	48,0
	11-20 yıl	9	18,0
	21 yıl ve üstü	17	34,0
	Toplam	50	100,0

Tablo 3.1, araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet dağılımını ortaya koymaktadır. Verilere göre katılımcıların %46'sı kadın (n=23), %54'ü ise erkek (n=27) bireylerden oluşmaktadır. Bu durum, örneklemin cinsiyet açısından dengeli bir yapıya sahip olduğunu ve her iki cinsiyetin de çalışmada temsil edildiğini göstermektedir. Erkek katılımcıların sayıca bir miktar fazla olması, araştırma bağlamında cinsiyet temelli karşılaştırmalar yapılması durumunda sonuçların yorumlanmasında dikkatli olunması gerektiğini de ortaya koymaktadır. Genel olarak, bu dağılım, çalışmanın toplumsal cinsiyet temsiliyetine yönelik geçerliliğini desteklemektedir.

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Özevin (2006) tarafından geliştirilen ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları yapılmış olan “Oyun, Dans ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek, öğretmenlerin oyun, dans ve müzik derslerine karşı duydukları ilgi, motivasyon düzeyleri ve tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, Likert tipi derecelendirme sistemine sahip olup, katılımcıların

belirli ifadelere katılım düzeylerini belirlemeye yöneliktir. Araç, hem bireylerin olumlu ya da olumsuz tutumlarını tespit etme hem de bu tutumların hangi alanlarda yoğunlaştığını saptama açısından kullanılabilir bir yapıdadır. Bu araştırmada, öğretmen adayları için geliştirilmiş olan söz konusu ölçek, özel eğitim okullarında görev yapan özel eğitim öğretmenlerine uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan bu araç, öğretmenlerin duyuşsal özelliklerini ölçmeye yönelik olması bakımından alana katkı sağlayan bir ölçüm aracıdır.

3.4 Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama süreci, günümüz teknolojik imkânlarından yararlanılarak dijital ortamda gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara ulaşmak ve veri toplama sürecini kolaylaştırmak amacıyla, araştırma formu Google Form üzerinden hazırlanmış ve ilgili öğretmenlere çevrim içi kanallar aracılığıyla ulaştırılmıştır. Katılımcılar formu gönüllülük esasına göre doldurmuş, herhangi bir zorlama veya yönlendirme olmadan kendi görüşlerini beyan etmişlerdir. Çevrim içi veri toplama yönteminin tercih edilmesi hem zaman açısından tasarruf sağlamış hem de geniş bir kitleye kısa sürede ulaşılmasına olanak tanımıştır. Ayrıca, verilerin dijital ortamda toplanması, analiz sürecinde veri giriş hatalarının azaltılmasına ve verilerin daha hızlı şekilde SPSS programına aktarılmasına katkı sağlamıştır. Tüm katılımcılara veri toplama süreci öncesinde araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve gizlilik ilkesi çerçevesinde katılımları sağlanmıştır.

3.5 Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, istatistiksel analiz programı olan SPSS 25.0 (Statistical Package for the Social Sciences) yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. İlk olarak, katılımcılara ait demografik bilgiler doğrultusunda frekans (n) ve yüzde (%) dağılımları hesaplanarak betimsel istatistikler elde edilmiştir. Araştırmanın alt problemlerine yanıt aramak amacıyla ise parametrik testler uygulanmıştır. Bu kapsamda, iki gruplu karşılaştırmalarda bağımsız örneklem t-testi, ikiden fazla grup arasında karşılaştırma yapılması gereken durumlarda ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. İlgili analizlerin öncesinde normallik varsayımları

incelenmiş ve parametrik test koşullarının sağlandığı belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, anlamlılık düzeyi $p<0,05$ esas alınarak yorumlanmıştır. Bu analizler sayesinde, öğretmenlerin müzik ve oyun dersine yönelik tutumlarının demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği istatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda elde edilen nicel verilerin analizine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerine göre oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeyleri çeşitli istatistiksel testler aracılığıyla incelenmiş ve sonuçlar tablolar hâlinde sunulmuştur.

4.1 Araştırmanın Birinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt amacı, araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumlarıdır. Bu amaca yönelik elde edilen bulgular Tablo 4.1’de t-testi analizi ile incelenmiştir.

Tablo 4.1 Cinsiyete göre oyun dans ve müzik dersi motivasyon ölçeği T-Testi sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Sd	T	p
Kadın	23	126,04	17,303	-0,311	0,757
Erkek	27	127,40	13,717		

Tablo 4.1’de, araştırmaya katılan özel eğitim öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Analiz kapsamında, bağımsız örneklem t-testi uygulanmış ve bu testin sonuçları tabloya yansıtılmıştır. Kadın öğretmenlerin motivasyon puan ortalaması ($\bar{x}$ =126,04; Ss=17,303) olarak hesaplanırken, erkek öğretmenlerin ortalama puanı ise $\bar{x}$ =127,40 (Ss=13,717) olarak belirlenmiştir. Bu bulgular, her iki grubun ortalama motivasyon düzeylerinin birbirine oldukça yakın olduğunu göstermektedir. Gruplar arasında hesaplanan t değeri $t(48) = -0,311$; anlamlılık düzeyi ise $p = 0,757$ olarak bulunmuştur.

İstatistiksel olarak anlamlı fark aranan bu analizde, p değerinin 0,05 anlamlılık düzeyinin oldukça üzerinde olması nedeniyle, cinsiyete göre oyun, dans ve müzik dersi motivasyonu açısından anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir ifadeyle, özel eğitim öğretmenlerinin bu derse yönelik motivasyon düzeyleri cinsiyet değişkenine bağlı olarak değişmemektedir. Her iki grubun benzer ortalamalar

sergilemesi, kadın ve erkek öğretmenlerin bu alandaki ilgi ve katılım düzeylerinin birbirine yakın olduğunu ve cinsiyetin belirleyici bir faktör olmadığını göstermektedir. Bu durum, motivasyonun daha çok bireysel ya da mesleki deneyime dayalı içsel faktörlerden etkilenebileceğine işaret etmektedir.

4.2 Araştırmanın İkinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt amacı, araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşa göre özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumlarıdır. Bu amaca yönelik elde edilen bulgular Tablo 4.2’de tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir.

Tablo 4.2 Yaşa göre oyun dans ve müzik dersi motivasyon ölçeği ANOVA testi sonuçları

Yaş	N	$\bar{x}$	Sd	F	p	Anlamlı Fark
20-30	9	114,66	19,38	2,941	0,043	
31-40	19	127,84	10,38			
41-50	17	132,23	15,99			
51 ve üstü	5	126,00	12,38			
Total	50	126,78	15,32			

Tablo 4.2’de, özel eğitim öğretmenlerinin oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeylerinin yaş gruplarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Analiz kapsamında öğretmenler dört yaş grubuna ayrılmıştır: “20-30 yaş”, “31-40 yaş”, “41-50 yaş” ve “51 yaş ve üstü”. Her bir grubun motivasyon puan ortalamaları sırasıyla; 20-30 yaş grubu için $\bar{x} = 114,66$ ($Ss = 19,38$); 31-40 yaş grubu için $\bar{x} = 127,84$ ($Ss = 10,38$); 41-50 yaş grubu için $\bar{x} = 132,23$ ($Ss = 15,99$) ve 51 yaş ve üstü için $\bar{x} = 126,00$ ($Ss = 12,38$) olarak hesaplanmıştır. Genel ortalama ise $\bar{x} = 126,78$ ($Ss = 15,32$) şeklindedir.

ANOVA testi sonucunda elde edilen F değeri = 2,941; anlamlılık düzeyi ise $p = 0,043$ olarak bulunmuştur. Bu değer, $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılığa işaret etmektedir. Dolayısıyla, öğretmenlerin yaş gruplarına göre oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle 41-50 yaş grubunun en yüksek ortalamaya sahip olması ($\bar{x} = 132,23$) dikkat çekmektedir. Bu durum, orta yaş grubundaki

öğretmenlerin bu tür derslere karşı daha yüksek bir motivasyon geliştirmiş olabileceğini düşündürmektedir.

Her ne kadar anlamlı fark olduğu tespit edilse de hangi yaş grupları arasında fark bulunduğunu belirlemek için post-hoc analizlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak bu çalışmada post-hoc sonuçları sunulmadığından, farkın hangi gruplar arasında kaynaklandığı net olarak ifade edilememektedir. Bununla birlikte genel eğilim, genç öğretmenlerde motivasyonun daha düşük, özellikle orta yaş grubunda daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, yaş ilerledikçe öğretmenlerin deneyimleri ve pedagojik yaklaşım biçimlerinin müzik, dans ve oyun gibi derslerde motivasyonlarını artırabileceğini göstermektedir.

4.3 Araştırmanın Üçüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt amacı, araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim durumlarına göre özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumlarıdır. Bu amaca yönelik elde edilen bulgular Tablo 4.3’de t-testi ile incelenmiştir.

Tablo 4.3 Öğrenim durumuna göre oyun dans ve müzik dersi motivasyon ölçeği T-Testi sonuçları

Eğitim durumu	N	$\bar{x}$	Sd	T	p
Lisans	42	127,88	14,75	1,169	0,248
Yüksek Lisans	8	121,00	17,97		

Tablo 4.3’de, araştırmaya katılan özel eğitim öğretmenlerinin eğitim durumlarına göre oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeyleri arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem t-testi sonuçları sunulmuştur. Katılımcıların büyük çoğunluğunu oluşturan lisans mezunu öğretmenlerin motivasyon puan ortalaması $\bar{x} = 127,88$ ($Ss = 14,75$) iken, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ortalama puanı $\bar{x} = 121,00$ ($Ss = 17,97$) olarak hesaplanmıştır. Görüldüğü üzere, lisans mezunu öğretmenler yüksek lisans mezunlarına kıyasla oyun, dans ve müzik dersine yönelik daha yüksek bir motivasyon düzeyi sergilemektedir.

Ancak bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek üzere uygulanan t-testi sonucunda $t(48) = 1,169$; $p = 0,248$ bulunmuştur. Elde edilen p

değeri, 0,05 anlamlılık düzeyinin üzerinde olduğu için, eğitim düzeyine göre öğretmenlerin motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir ifadeyle, lisans ve yüksek lisans düzeyinde öğrenim görmüş öğretmenlerin oyun, dans ve müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ayrışma söz konusu değildir.

Bu bulgu, öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin yalnızca akademik eğitim düzeyi ile doğrudan ilişkili olmadığını, daha çok bireysel eğilimler, mesleki ilgi alanları ya da kişisel öğretim yaklaşımlarıyla şekillenebileceğini düşündürmektedir. Eğitim düzeyi bakımından farklılıkların motivasyon üzerinde belirleyici olmaması, bu tür derslerde öğretim sürecinin çok boyutlu yapısını ve bireysel farkların etkisini vurgulamaktadır.

4.4 Araştırmanın Dördüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt amacı, araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki deneyimlerine göre özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik tutumlarıdır. Bu amaca yönelik elde edilen bulgular Tablo 4.4’de tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir.

Tablo 4.4 Mesleki deneyime göre oyun dans ve müzik dersi motivasyon ölçeği ANOVA Testi sonuçları

Mesleki Deneyim	N	$\bar{x}$	Sd	F	p	Anlamlı Fark
5-10 yıl	24	123,54	14,53	1,056	0,356	
11-20 yıl	9	128,88	14,39			
21 yıl ve üstü	17	130,23	16,75			
Total	50	126,78	15,32			

Tablo 4.4’de, araştırmaya katılan özel eğitim öğretmenlerinin mesleki deneyim sürelerine göre oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları yer almaktadır. Katılımcılar mesleki deneyimlerine göre üç gruba ayrılmıştır: “5-10 yıl”, “11-20 yıl” ve “21 yıl ve üstü”. Bu grupların motivasyon ölçeği puan ortalamaları sırasıyla; 5-10 yıl deneyime sahip öğretmenler için $\bar{x} = 123,54$ ($S_s = 14,53$); 11-20 yıl deneyime sahip öğretmenler için $\bar{x} = 128,88$

($S_s = 14,39$) ve 21 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenler için $\bar{x} = 130,23$ ($S_s = 16,75$) olarak hesaplanmıştır. Genel ortalama ise $\bar{x} = 126,78$ ($S_s = 15,32$) şeklindedir.

ANOVA analizi sonucunda elde edilen F değeri = 1,056; anlamlılık düzeyi ise $p = 0,356$ olarak bulunmuştur. Bu değer, 0,05 anlamlılık düzeyinin oldukça üzerinde olduğundan, öğretmenlerin mesleki deneyim sürelerine göre oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yani mesleki kıdemin artması ya da azalması, öğretmenlerin bu derslere yönelik motivasyon düzeylerinde belirleyici bir farklılık yaratmamaktadır.

Her ne kadar ortalamalar arasında gözle görülür bir artış eğilimi (deneyim arttıkça motivasyon artıyor gibi) söz konusu olsa da, bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzeyde değildir. Bu durum, mesleki deneyimin bireysel motivasyon üzerinde tek başına etkili olmayabileceğini; bunun yerine öğretmenin bireysel ilgi alanları, pedagojik yaklaşımları ve mesleki doyum gibi diğer faktörlerin daha etkili olabileceğini düşündürmektedir. Ayrıca, gruplar arasındaki dağılımın eşit olmaması ve bazı gruplardaki katılımcı sayısının görece düşük olması da varyansın homojenliğini etkilemiş olabilir.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1 Sonuç

Bu araştırma, özel eğitim öğretmenlerinin oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeylerini belirlemek ve bu düzeylerin çeşitli demografik değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma, nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama modeli temel alınarak yapılandırılmıştır. Betimsel tarama modeli, mevcut durumun nicel veriler aracılığıyla ortaya konulmasına ve değişkenler arasındaki ilişkilerin sistematik biçimde analiz edilmesine olanak sağlamaktadır.

Araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Karabük ilinde görev yapan toplam 50 özel eğitim öğretmeni oluşturmaktadır. Bu öğretmenler, kolayda örnekleme yöntemiyle seçilmiş ve çalışmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Katılımcılar, cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi ve mesleki deneyim bakımından farklı demografik özelliklere sahiptir.

Veriler, Özevin (2006) tarafından geliştirilen “Oyun, Dans ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Bu ölçek, öğretmenlerin müzik ve oyun temelli derslere ilişkin motivasyonlarını ölçmek üzere hazırlanmış, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır. Veri toplama süreci, çağdaş araştırma yaklaşımlarına uygun olarak Google Form aracılığıyla çevrim içi biçimde gerçekleştirilmiştir. Bu sayede katılımcılardan daha hızlı ve sistematik biçimde veri elde edilmiştir.

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 25.0 istatistiksel paket programı kullanılmıştır. Öncelikle betimsel istatistiklerle frekans ve yüzde dağılımları belirlenmiş; ardından, demografik değişkenlerin motivasyon düzeylerine etkisini belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi tüm analizlerde $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın bulguları, özel eğitim öğretmenlerinin oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeylerinin cinsiyet ve eğitim durumu değişkenlerine göre

anlamli bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Cinsiyete göre yapılan t-testi sonucunda kadın ve erkek öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin birbirine oldukça yakın olduğu ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p = 0,757$). Benzer şekilde, lisans ve yüksek lisans mezunu öğretmenler arasında da anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p = 0,248$). Bu bulgular, öğretmenlerin bu tür derslere yönelik motivasyonlarının cinsiyet ya da akademik eğitim düzeyinden bağımsız olarak benzerlik taşıdığını göstermektedir.

Buna karşın, yaş değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p = 0,043$). Özellikle 41-50 yaş aralığında yer alan öğretmenlerin oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeylerinin diğer yaş gruplarına kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum, belirli bir yaş ve deneyim düzeyine ulaşmış öğretmenlerin bu tür derslere karşı daha fazla ilgi ve içsel motivasyon geliştirdiğini düşündürmektedir. Yaş ile birlikte öğretmenlik mesleğinde edinilen deneyimin, pedagojik yaklaşımları ve derse bakış açısını olumlu yönde etkileyebileceği söylenebilir.

Ancak, mesleki deneyim süresi açısından yapılan ANOVA testi sonucunda motivasyon düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p = 0,356$). Her ne kadar deneyim yılı arttıkça ortalama motivasyon puanlarında bir artış gözlemlense de, bu fark istatistiksel anlamda anlamlı değildir. Bu durum, mesleki deneyimin motivasyon üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmadığını, bireysel tutum ve mesleki doyum gibi başka değişkenlerin daha etkili olabileceğini göstermektedir.

Genel olarak elde edilen sonuçlar, özel eğitim öğretmenlerinin oyun, dans ve müzik derslerine karşı olumlu ve yüksek düzeyde bir motivasyon sergilediğini, ancak bu motivasyonun çoğunlukla yaş gibi bireysel değişkenlerle ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Cinsiyet, eğitim düzeyi ve mesleki deneyim gibi faktörlerin bu bağlamda belirleyici bir rol oynamadığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, öğretmenlerin pedagojik yaklaşımlarının geliştirilmesinde yaş ve deneyimle birlikte gelen öğretimsel olgunluğun önemli bir rol oynayabileceği düşünülmektedir.

Bu sonuçlar doğrultusunda, öğretmenlerin oyun, dans ve müzik gibi duyuşsal ve yaratıcı yönü güçlü derslerde motivasyonlarının artırılması adına, yaş ve kıdemden

bağımsız olarak tüm öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler ve destekleyici programlar tasarlanması önerilebilir. Ayrıca, özellikle genç öğretmenlerin bu derslerdeki uygulama becerilerini artırmaya yönelik etkinlik temelli pedagojik desteklerin sunulması, motivasyon düzeylerinin yükseltilmesine katkı sağlayabilir. Son olarak, motivasyon düzeylerini etkileyebilecek diğer bireysel ve örgütsel değişkenlerin de ilerleyen araştırmalarda dikkate alınması, bu alandaki bilgi birikiminin genişletilmesine yardımcı olacaktır.

5.2 Tartışma

Bu araştırma, özel eğitim öğretmenlerinin oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeylerini belirlemeye ve bu düzeylerin demografik değişkenlere (cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve mesleki deneyim) göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaya yönelik olarak yürütülmüştür. Nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli çerçevesinde gerçekleştirilen bu çalışma, öğretmenlerin farklı demografik özelliklerinin oyun ve müzik temelli derslere yönelik eğilimlerini anlamlandırmaya ve eğitim ortamlarında pedagojik uygulamalara yön vermeye katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Elde edilen bulgular, mevcut alan yazınıyla hem paralellik gösteren hem de dikkat çekici bazı farklılıkları içeren sonuçlar sunmuştur.

Araştırma sonucunda, genel olarak özel eğitim öğretmenlerinin oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, öğretmenlerin sanat ve oyun temelli etkinliklere yalnızca bir ders içeriği olarak değil; aynı zamanda öğrencilerle etkileşimi artıran, gelişimsel alanları destekleyen ve öğrenme süreçlerine duyuşsal bir boyut kazandıran araçlar olarak yaklaştığını göstermektedir. Nitekim Aksoy (2022) ve Albayrak ve Bulut (2023) gibi çalışmalarda da özel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin, müzik ve oyun derslerini öğrenci gelişimi açısından oldukça önemli gördükleri ve bu derslere ilişkin olumlu tutumlar sergiledikleri vurgulanmıştır. Bu ortak sonuç, müzik ve oyun temelli öğretimin özel eğitim bağlamında güçlü bir öğrenme desteği olarak işlev gördüğüne işaret etmektedir.

Araştırmanın cinsiyet değişkeni bağlamında elde ettiği sonuçlar, kadın ve erkek öğretmenlerin oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymuştur. Bu bulgu, öğretmenlerin bu tür derslere karşı geliştirdikleri motivasyonun cinsiyetle doğrudan ilişkili olmadığını göstermektedir. Akmeşe ve Kayhan (2017)'in özel eğitim öğretmenlerinin oyun öğretimine yönelik öz-yeterlik düzeylerini incelediği araştırma da benzer biçimde cinsiyete bağlı bir farklılık bulunmadığını ortaya koymuştur. Ayrıca, Bozkurt ve Olcay (2022)'in öğretmenlerin dijital oyunlara yönelik tutumlarını ele aldığı çalışmasında da cinsiyetin anlamlı bir değişken olmadığı belirlenmiştir. Bu bağlamda, öğretmenlerin oyun ve müzik temelli etkinliklere yönelik tutumlarının cinsiyetlerine bağlı olmaksızın benzer düzeyde şekillendiği ve pedagojik yönelimlerinin daha çok bireysel eğilimler ve mesleki farkındalıklarla ilişkili olduğu söylenebilir.

Eğitim durumu değişkenine ilişkin analizlerde de benzer şekilde anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Lisans ve yüksek lisans mezunu öğretmenler arasında oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeylerinin istatistiksel olarak farklılık göstermediği görülmüştür. Bu bulgu, öğretmenlerin akademik eğitim düzeyinden ziyade kişisel deneyimleri, öğretimsel yeterlikleri ve sınıf uygulamalarında yaşadıkları başarılarla daha fazla ilişkili olabileceğini göstermektedir. Eğitsel oyunlara yönelik tutumları incelediği çalışmasında da benzer şekilde öğretmenlerin eğitim düzeylerinden bağımsız olarak eğitsel oyunlara olumlu yaklaşımları tespit edilmiştir. Bu durum, bireysel pedagojik tutumların sadece akademik formasyon düzeyiyle açıklanamayacağını, öğretmenlerin öğretimsel yaklaşımlarında deneyime, özgüvene ve motivasyona dayalı içsel faktörlerin daha etkili olabileceğini düşündürmektedir.

Araştırmanın en dikkat çekici bulgularından biri, yaş değişkenine ilişkin yapılan analiz sonucunda ortaya çıkmıştır. Özellikle 41-50 yaş grubundaki öğretmenlerin oyun, dans ve müzik dersine yönelik motivasyon düzeylerinin diğer yaş gruplarına kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulgu, öğretmenlerin yaşla birlikte gelişen mesleki olgunlukları ve pedagojik farkındalıklarıyla bu tür derslere daha fazla anlam yüklediklerini göstermektedir. Altun ve Uzuner (2018), yaşın ilerlemesiyle birlikte öğretmenlerin müzik öğretimine karşı daha olumlu tutumlar geliştirdiklerini ve bu derslerin eğitimsel değerini daha çok kavradıklarını belirtmiştir. Ayrıca Artan (2001),

müziğin engelli çocukların gelişiminde etkili bir araç olduğunu ve bu etkinin ancak pedagojik deneyimle etkin biçimde kullanılabileceğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda yaşla birlikte edinilen öğretim deneyiminin, oyun ve müzik temelli derslerdeki motivasyonu artırdığı söylenebilir.

Ancak, mesleki deneyim süresi değişkenine ilişkin elde edilen bulgular bu yönelimi desteklemez niteliktedir. Her ne kadar deneyim süresi arttıkça ortalama motivasyon puanlarında belirli bir artış gözlemlense de bu artış istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu durum, mesleki deneyimin nicel birikimi kadar içeriğinin de önemli olduğunu düşündürmektedir. Durmaz (2022) da öğretmenlerin eğitsel oyunlara yönelik tutumlarında deneyim süresinden ziyade deneyim kalitesinin ve bireysel inançların daha belirleyici olduğunu belirtmiştir. Bu çerçevede, yalnızca uzun süre öğretmenlik yapmak değil, bu süreçte edinilen pedagojik beceriler ve duyuşsal farkındalıklar da önem arz etmektedir.

Araştırmanın bulguları, özel eğitim bağlamında oyun, dans ve müzik derslerinin sadece eğlencelik ya da destekleyici içerikler olarak değil, aynı zamanda öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimlerini, iletişim becerilerini ve bilişsel süreçlerini destekleyen temel öğrenme araçları olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Nitekim Wigram ve Gold (2005) ve Berrakçay (2008) gibi araştırmacılar, otizm spektrum bozukluğu gibi özel gereksinimli öğrenci gruplarında müzik temelli etkinliklerin problem davranışların azaltılmasında ve sosyal etkileşimin artırılmasında etkili olduğunu göstermiştir. Eren vd. (2013)'ün Orff temelli müzik etkinlikleriyle yürüttükleri çalışmada da otistik bireylerin kavram öğretiminde müziğin işlevsel rolü ortaya konmuştur. Bu bulgular, öğretmenlerin motivasyon düzeylerinin yüksek olmasının, yalnızca bireysel eğilimlerle değil aynı zamanda bu etkinliklerin öğrencilerdeki somut olumlu yansımalarıyla da ilişkili olduğunu düşündürmektedir.

Sonuç olarak, bu çalışma öğretmenlerin oyun, dans ve müzik derslerine yönelik yüksek düzeyde motivasyona sahip olduğunu; ancak bu motivasyonun cinsiyet, eğitim durumu ve mesleki deneyim gibi değişkenlere göre anlamlı biçimde değişmediğini ortaya koymuştur. Yaş değişkeni ise bu motivasyon üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmakta, orta yaş grubundaki öğretmenlerin bu derslere daha yüksek bir bağlılık ve

önem atfettiğini göstermektedir. Bu bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin oyun, dans ve müzik gibi çok duyulu, etkileşim temelli derslerde desteklenmesi, özellikle genç ve deneyimsiz öğretmenlere yönelik uygulamalı eğitimler yoluyla bu motivasyonun artırılması önerilebilir. Ayrıca, özel eğitim alanında görev yapan öğretmenlerin bu derslerin eğitsel önemini deneyim yoluyla kavramalarının desteklenmesi hem öğretmen niteliğini hem de öğrenci başarısını artırma potansiyeli taşımaktadır.

5.3 Öneriler

- Özel eğitim öğretmenlerine yönelik, oyun, dans ve müzik uygulamalarını kapsayan hizmet içi eğitim programları çeşitlendirilerek yaygınlaştırılmalıdır.
- Genç özel eğitim öğretmenlerinin motivasyonlarını artırmak amacıyla deneyimli öğretmenlerle mentorluk temelli destek mekanizmaları kurulmalıdır.
- Okul yönetimleri, oyun ve müzik derslerinin pedagojik işlevine uygun fiziksel alanları ve materyalleri geliştirmelidir.
- Oyun, dans ve müzik temelli dersler için uygulamaya dönük örnek planlar geliştirilerek öğretmenlerle paylaşılmalıdır.
- Özel eğitim öğretmenlerinin sanatsal yeterliklerini artırmak üzere orf çalgılarına odaklanan sertifikalı eğitim programları düzenlenmelidir.
- Yaşça genç öğretmenlerin motivasyonlarını sürdürmelerine destek olmak için pozitif pekiştirme stratejileri kullanılmalıdır.
- MEB, özel eğitim müfredatında oyun, dans ve müziğin işlevsel rolünü açık biçimde tanımlamalı ve uygulamaya dönük yönergelerle desteklemelidir.
- Özel eğitim öğretmenlerinin motivasyon düzeylerini izlemek amacıyla yapılandırılmış değerlendirme ve geri bildirim sistemleri kurulmalıdır.

- Oyun, dans ve mzk derslerinin etkililiğini artırmak için özel eğitim müfredatında disiplinler arası entegrasyon güçlendirilmelidir.
- Eğitim fakültelerinde özel eğitim ğretmen adaylarına yönelik sanat temelli uygulama dersleri artırılarak sahayla eę güdüm sağlanmalıdır.
- Müzik ve oyun derslerinde kullanılacak vurmalı ve melodik algılar (rneğin marakas, boomwhackers, ksilofon) gibi araçlara erişim kolaylaştırılmalıdır.
- Özel eğitim öğretmenleri, bireysel farklılıklara uygun, özelleştirilmiş ve dijital destekli ğretim materyalleriyle donatılmalıdır.
- Müzik ve oyun temelli eğitimin ğrenci gelişimine etkisini izleyen uzunlamasına çalışmalar özel eğitim alanında önceliklendirilmelidir.
- Öğretmenlerin tutum ve motivasyonlarını etkileyen okul iklimi, yönetici yaklaşımları ve iş yükü gibi örgütsel etkenler detaylı Şekilde araştırılmalıdır.
- Oyun ve müzik temelli derslerde karşılaşılan zorlukların belirlenmesi için ğretmen odaklı odak grup çalışmaları yürütülmelidir.
- Orf yaklaşımıyla uyumlu materyallerin (r. marakas, ritim çubuğu, boomwhackers) temini, özel eğitim okulları için öncelikli bir politika hline getirilmelidir.
- Bu algıların çocuklara kazandırdığı ritim duygusu, motor koordinasyon, dikkat ve grup çalışması gibi beceriler pedagojik temelli biçimde vurgulanmalıdır.
- Lisans düzeyinde verilen müzik ve oyun içerikli derslerin, özel eğitim okulları ile iş birliği içinde saha temelli olarak yürütülmesi teşvik edilmelidir.
- Öğretmenlerin sanat temelli derslerdeki mesleki bilgi yetersizliklerini gidermek amacıyla sürekli mesleki gelişim programları yapılandırılmalıdır.

- Özellikle müzikle ilgili derslerde uygulama eksikliklerinin azaltılması için eēitim fakülteleri ile özel eēitim kurumları arasında köprü kuran modeller geliştirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Abazaoğlu, I. (2014). Dünyada öğretmen yetiştirme programları ve öğretmenlere yönelik mesleki gelişim uygulamaları. *Electronic Turkish Studies*, 9(2), 15-35. <https://search.ebscohost.com/login.aspx?...>
- Akmeşe, P. P., ve Kayhan, N. (2017). Özel eğitim öğretmenlerinin oyun öğretimine ilişkin öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Özel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 10(3), 45-62.
- Aksoy, M. G. (2022). Özel eğitim meslek okullarındaki müzik eğitimi uygulamaları. *Ege Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 14(2), 78-94.
- Aksoy, Y. (2022). Müzik öğretmenlerinin geçici koruma statüsündeki öğrencilerin müzik eğitimine yönelik görüşleri. *MSGSU Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 78-94.
- Albayrak, C., ve Bulut, D. (2023). Özel eğitim okullarında görev yapan öğretmenlerin müzik ve oyun dersinde uyguladıkları etkinliklerin incelenmesi. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(4), 67-81.
- Altun, Z. D., ve Uzuner, F. G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 65-81.
- Artan, İ. (2001). Engelli çocukların eğitiminde önemli bir teknik: Müzik. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 43-55.
- Avcı, B., ve Güven, M. (2021). Öğretmenlerin çevrim içi eğitime ilişkin hizmet içi eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi. *DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (51), 191-212.
- Baran, S. (2023). Lise öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarının incelenmesi ve metaforik analizi. *EKEV Akademi Dergisi*, 28(2), 67-83.
- Barış, D. A., ve Özata, E. (2009). Sınıf öğretmenliği anabilim dalında alınan müzik-müzik öğretimi derslerinin öğretmenlik uygulamalarındaki yansımaları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 33-49.
- Berrakçay, O. (2008). *Müziğin bir yaygın gelişimsel bozukluk tipi olan otizmde ortaya çıkan problemlerli davranışlar üzerindeki etkisi: Ritim uygulaması çerçevesinde 4 örnek olay*. [Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

- Boso, M., D'Angelo, E., & Barale, F. (2013). Otizm spektrum bozukluğunda müzik yeteneği ile nöropsikolojik ilişkisi. *Music and Medicine*, 5(4), 223–227.
- Bozkurt, T. M., & Olcay, H. (2022). Farklı branş öğretmenlerinin dijital oyun oynamaya yönelik tutumları. *Sciences Journal of Social and Humanities Studies*, 8(3), 112-126.
- Buçaklar, K., Ballı, A.İ., ve Koyuncular, A. (2023). Öğretmenlerin iş tatmini ve motivasyonu. *International QMX Journal*, 2(1), 1-10.
- Ceylan, F. (2012). *Okul öncesi dönem işitme engellilerde müzik eğitimi ile çocukların gelişim özellikleri üzerine terapötik bir çalışma*. [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2015). *Karma yöntem araştırmaları: Tasarımı ve yürütülmesi*. (E. Aydın, E. Bukova Güzel, M. Bursal, S. Çorlu, Y. Dede, A. Delice, S. B. Demir, F. Güngör, M. S. Köksal, S. Kula, M. Peker, & S. Ç. Yaman, Çev.). Anı Yayıncılık.
- Çadır, D. (2008). *Zihinsel engelli öğrenciler için müzik terapi yöntemine göre hazırlanan sosyal beceri öğretim programının etkililiğinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Çakır Doğan, C. (2011). *Türkiye'deki ilköğretim düzeyindeki eğitilebilir zihinsel engelliler için müzik eğitiminin durumu ve öğretim programı model önerisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Çay, E., ve Özbey, F. (2016, Mayıs). Zihinsel yetersizliği olan öğrencilere gitarla ritim atma becerisinin öğretiminde eşzamanlı ipucuyla öğretimin etkililiği. VII. *Hisarlı Ahmet Sempozyumu*, Kütahya, Türkiye.
- Durmaz, H. (2022). Özel eğitim ve sınıf öğretmenlerinin eğitsel oyunlara yönelik görüşleri. *Socrates Journal of Education*, 9(2), 34-49.
- Education, M. (2023). Özel Eğitim Uygulama Okulu birinci kademedeki özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine yönelik önerileri. *Journal of Special Education Research*, 11(1), 34-46.
- Eğitim, M. (2019). Özel eğitim uygulama okulu I. kademedeki özel eğitim öğretmenlerinin müzik ve oyun dersine ilişkin görüşleri. *Journal of Special Education Research*, 5(2), 67-82.
- Engür, D., ve Eren, B. (2019). Özel eğitim öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(3), 45-61.

- Erdoğan, Ş. (2016). Yaratıcı drama ve Orff Schulwerk uygulamalarının müzik dersine yönelik tutumlar üzerindeki etkileri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(4), 90-107.
- Eren, B. (2012). Müzik eğitiminde kaynaştırma uygulamaları ve Orff-Schulwerk. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 14-25.
- Eren, B., Deniz, J., ve Düzkantar, A. (2013). Orff yaklaşımına göre hazırlanan müzik etkinlikleri içinde ipucunun giderek azaltılması yöntemi ile yapılan gömülü öğretimin otistik çocuklara kavram öğretmedeki etkililiği. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 13(3), 1863–1887. <https://doi.org/10.12738/estp.2013.3.1499>
- Eskioğlu, I. (2003). Müzik eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkileri. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, İnönü Üniversitesi, Malatya, 116–123.
- Eyüpoğlu, G. (2019). *Özel eğitim kurumlarında müzik öğretmenlerinin tutumlarının incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Trabzon Üniversitesi.
- Fırat, Ş. (2015). Özel eğitim dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 10(2), 89-105.
- Göncü, İ. Ö. (2010). Okul öncesi eğitimde müzik eğitiminin temel sorunları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(4), 110-123.
- Güler, N. (2008). *Müzikle çocuk eğitimi*. Hepsi Çocuk Yayınları.
- Güven, E. (2011). *Kaynaştırma uygulamasının yapıldığı sınıflarda işbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi üzerindeki etkileri*. [Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Güven, E., ve Çevik, D. E. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının kaynaştırmaya ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik çalışma: Balıkesir Üniversitesi örneği. *ICONTE 2011 Konferansı Bildiri Kitabı*. [Çevrim-İçi: <http://iconte.org/FileUpload/ks59689/File/017..pdf>], Erişim Tarihi: 20.05.2024.
- Güven, E., ve Tufan, E. (2010). Kaynaştırma sınıflarında işbirlikçi öğrenme yöntemi ile müzik dersleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 557–573.
- Güven, E., ve Tufan, E. (2010). Kaynaştırma sınıflarında işbirlikli öğrenme yöntemi ile müzik dersleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 67-85.

- Havlat, J. J. (2006). *The effects of music therapy on the interaction of verbal and nonverbal skills of students with moderate to severe autism*. [Yüksek Lisans Tezi]. California State University, San Marcos.
- İlğan, A. (2013). Öğretmenler için etkili mesleki gelişim faaliyetleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (12), 1-18.
- İlğan, A. (2020). Öğretmenler için etkili mesleki gelişim yaklaşımları ile bir model önerisi ve uygulama yönergesi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11(21), 115-138.
- İlğan, A. (2021). Öğretmenlerin mesleki gelişimi üzerine kavramsal bir çerçeve ve Türk eğitim sistemi için çıkarımlar. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 30-50.
- İnalkaç, O. (2023). Türk halk oyunları dersine yönelik tutumlar ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 45-62.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14–26.
- Kalay, A. (2013). Ritme dayalı müzik öğretim programının öğrencilerin akış deneyimleri üzerindeki etkileri. *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3), 110-124.
- Kalyoncu, N. (2006). Türkiye'de Orff-Schulwerk uygulamaları: Abant İzzet Baysal Üniversitesi örneği. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3(2), 22-37.
- Kara, S. (2019). Özel eğitim öğretmenlerinin özel eğitim süreçlerinde müzik eğitimi entegrasyonuna ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Special Education and Music Research Journal*, 6(2), 55-72.
- Karatağ, Ö. M. (2020). Zihinsel engelliler özel eğitim uygulama okullarında çalışan müzik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Journal of Art and Human*, 6(1), 45-59.
- Karkın, A. M., ve Kılıç, İ. (2011). Oyun, dans ve müzik dersinin müzik öğretmenliği mesleği açısından yeri ve önemi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(3), 45-58.
- Kazu, H., ve Aslan, S. (2016). Oyun ve fiziki etkinlikler dersinin birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi (Elazığ ili örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 78-91.
- Kınalı, G. (2003). Zihin engellilerde beden, resim, müzik eğitimi. A. Kulaksızoğlu (Ed.), *Farklı gelişen çocuklar içinde* (s. 78–112). Epsilon Yayıncılık.

- Kurt, G. (2006). *Zihinsel engelli çocuklarda, müzik dinlemenin öğrenme üzerindeki etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Maltepe Üniversitesi.
- Langan, D. (2009). A music therapy assessment tool for special education: Incorporating education outcomes. *The Australian Journal of Music Therapy*, 20, 78–98.
- Lawes, M. (2012). Sonuçlar üzerinde raporlar: Uyarlanan "AQR enstrüman" otizmde müzik terapi kullanımını değerlendirme. *Music Therapy & Special Music Education*, 4(2).
- Malkoç, T., ve Ceylan, F. (2013). Okul öncesi dönem işitme engellilerde müzik eğitimi ile çocukların gelişim özellikleri üzerine terapötik bir çalışma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 117–126.
- Mateos-Moreno, D. D., & Atencia-Doña, L. (2013). Şiddetli otizm tanılı genç erişkinlerde dans/hareket ve müzik terapinin birleşik etkisi. *The Arts in Psychotherapy*, 40, 465–472.
- MEB. (2008). *İlköğretim kurumları müzik dersi öğretim programı*. Milli Eğitim Basımevi.
- MEGEP. (2008). *Serbest zaman etkinlikleri*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Önal, O., ve Çaydere, Ö. Ö. (2011). Otistik çocuklarda müzik eğitimi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 6(2), 225–235.
- Öner, K. A. (2006). *Müziğin öğrenme güçlüğü çeken çocukların duyarlılıklarına etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Özdemir, A., Erdem, M., Tunçer, Ö., ve Yüce, S. (2023). Mesleki öğrenmeyi etkileyen unsurların belirlenmesine yönelik okul yöneticilerinin görüşleri. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 3(1), 50-65.
- Pektaş, S., ve Elmacı, D. (2024). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde müzik etkinliklerini kullanma durumları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 89-102.
- Pirgon, Y., ve Babacan, E. (2013). Görme engelli öğrencilerin piyano eğitimi üzerine durum çalışması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29, 191–206.
- Salar, M., ve Alp, H. (2021). Ebeveyn öğretmenlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(2), 67-89.

- Savarimuthu, D., & Bunnell, T. (2002). Öğrenme güçlüğü çeken hastalarda müziğin etkisi: Bir literatür araştırması. *Complementary Therapies in Nursing & Midwifery*, 8, 23–33.
- Stephenson, J. (2006). Music therapy and the education of students with severe disabilities. *Education and Training in Developmental Disabilities*, 41(3), 290–299.
- Tekgül, E. (2015). Özel eğitim sınıflarındaki müzik öğretmenlerinin görüşleri. *YÖK Ulusal Tez Merkezi*, 11(4), 90-108.
- Toksoy, A. C., ve Başar, Ş. (2017). 6-12 yaş orta-ağır zihinsel yetersizliği olan çocuklar için ritim uygulamaları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 384–399.
- Turan, D. (2006). *Özel eğitimde müzikten yararlanmada karşılaşılan sorunlarla ilgili öğretmen görüşlerinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar, ilkeler, yaklaşımlar*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uslu, M. (2007). Çocuklarda ve gençlerde müzik eğitiminin önemi üzerine bir değerlendirme. *Müzik ve Bilim Dergisi*, 7, 811–826.
- Warnock, T. (2012). Ses ilişkileri: Ses çalışmaları müzik terapide şiddetli öğrenme güçlüğü olan ve otizmlili bir genç bir kıza nasıl yardım etti. *Music Therapy & Special Music Education*, 4(2).
- Wigram, T., & Gold, C. (2005). Otistik spektrum bozukluğunun tedavi ve değerlendirmelerinde müzik terapi: Klinik uygulama ve araştırma sonuçları. *Child: Care, Health and Development*, 32(5), 535–542.
- Yaralı, D. (2016). Öğretmen adaylarının özel eğitim dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 45-59.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2008). *Nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, P., ve Albuz, A. (2010). Zihinsel engelli çocuklara kavram öğretiminde müziğin kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(4), 233–244.
- Yılmaz, E. (2010). *Otistik çocuklarda müzik atölyesi çerçevesinde ortaya çıkan sözsüz iletişim işaretlerinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.

Yükselsin, Y. İ., ve Berrakçay, O. (2010). Bir müziksel terapi modeli olarak etkileşimli ritim tekrarı alıştırmalarının otistik spektrum bozuklukları olan çocuklardaki problem davranışların azaltılmasındaki etkileri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(10), 661–673.

EKLER

EK A Ölçek İzin Yazışmaları

 okan alkan
Kim e:

20.01.2025 Pzt 15:02

Sayın Prof. Dr. Banu ÖZEVİN,
Ben Müzik Öğretmeni Okan ALKAN, Kastamonu Üniversitesi Sanat ve Tasarım Anla sanat Dalı'nda yüksek lisans tezi çalışması yürüten bir öğrenciyim. Tez çalışmamın konusu "Özel Eğitim Öğretmenlerinin Müzik Oyun Derslerine Karşı Tutumlarının İncelenmesi" olarak belirlenmiştir. Tezimde kullanmak üzere, OYUN, DANS VE MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN MOTİVASYON ÖLÇEĞİ adlı anketinizi/soru formunuzu kullanmak istiyorum. Bu anketin, tez çalışmamın amacı doğrultusunda gerekli bilgileri sağlayacağına inanıyorum. Çalışmamda etik kurallara tam uyulacak olup, anket sonuçları sadece akademik amaçlarla kullanılacak ve gizlilik prensipleri kesinlikle korunacaktır.

Anketinizin kullanımına izin vermeniz halinde, çalışmamın bir örneğini sizinle paylaşmaktan memnuniyet duyarım. Gerekli görülen belgeler veya ilave bilgileri sağlamak için sizinle iletişime geçmeye hazırım.
Değerli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür eder, olumlu dönüşünüzü beklerim.
Saygılarımla,
[Okan ALKAN]
[Kastamonu Üniversitesi, Ana sanat Dalı]

  dans ...özevin.doc

 B
Kim e: Siz

23.01.2025 Per 21:01

 dans motivasyon ölçeği-ban...
72 KB

Sayın Okan Alkan Hocam,

Oyun, Dans ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeğini çalışmanızda kullanabilirsiniz. Keyifi ve verimli bir çalışma diliyorum size. Ölçeği ekte paylaşıyorum. Sonunda puanlama ile ilgili kısa bir bilgi bulunuyor.

Prof. Dr. Banu Özevin

20 Ocak 2025 15:02, "okan alkan" yazdı.

EK B Etik Kurul Kararı

T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar ve
Yayın Etiği Kurulu

TOPLANTI SAYISI
4

KARAR SAYISI
1

TOPLANTI TARİHİ
10.04.2025

DAĞITIM YERLERİNE

Prof. Dr. Sıtkı AKARSU'nun yardımcı araştırmacı, Okan ALKAN'ın sorumlu araştırmacı olarak yapmayı planladıkları "**Özel Eğitim Öğretmenlerinin Müzik ve Oyun Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi**" isimli çalışmasıyla yapacağı 'Oyun, Dans ve Müzik Dersine İlişkin Motivasyon Ölçeği'; Kurulumuzca uygun bulunmuştur.

Bu bilgiler ışığında; onam formlarının gönüllülere imzalatılarak gerekli bilgilendirmelerin yapılması, veri toplama araçlarının (anket, ölçek, mülakat,...) uygulama izninin gerekli kurumlardan alınması, çalışmada kullanılacak olan veri toplama araçlarını geliştiren kişilerden müsaadelerinin alınmış olması, çalışmada ses/görüntü kaydı alınacaksa katılımcılardan gerekli izinlerin alınması, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında kişisel verilere dikkat edilerek katılımcılardan rızalarının alınması, veri toplamaya etik kurul kararından sonra başlanması ve etik davranış ilkelerine uyulması şartıyla söz konusu araştırmanın yapılmasına toplantıya katılan üyelerin oybirliği ile karar verilmiştir.

*Kurul Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Yavuz UNAT, izinli olması sebebiyle toplantıya katılmamıştır.

Prof. Dr. Muharrem ÇETİN
Kurul Başkanı

Prof. Dr. Burhan BALTACI
Kurul Üyesi

Prof. Dr. Tolga ULUSOY
Kurul Üyesi

Prof. Dr. Abdullah Çağrı
BİBER
Kurul Üyesi

Prof. Dr. Kutay OKTAY
Kurul Üyesi

Prof. Dr. Selahattin
KAYMAKCI
Kurul Üyesi

Ek: İlgili Çalışmanın Başvuru Evrakları

DAĞITIM LİSTESİ

Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kuruluna
Sayın Prof. Dr. Sıtkı AKARSU

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: PMAMT11A

Belge Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/kastamonu-universitesi-ebys>

Adres: Kastamonu Üniversitesi Rektörlüğü, Kuzeykent Kampüsü, Merkez/Kastamonu

Bilgi için :

Serdar Durur

Telefon No: (0 366) 2801012

Faks No: (0 366) 2801139

Raporör

e-Posta:

İnternet Adresi: www.kastamonu.edu.tr

Telefon No:

(0 366) 2801144 - 1144

Kep Adresi: kastamonuuniversitesi@hs01.kep.tr

EK C Milli Eğitim Müdürlüğü Onayı

Karabük Belediyesi Özel Eğitim Uygulama Okulu II. Kademe Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2025.024417

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 747554

T.C. Kimlik No:

Adı Soyadı: OKAN ALKAN

Araştırmanın Adı: ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK VE OYUN DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğretmen

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı: Karabük Belediyesi Özel Eğitim Uygulama Okulu II. Kademe

Uygulama Yapılacak Birim: Özel Eğitim Uygulama Okulu (II. Kademe)

Uygulama Yapılacak İl: KARABÜK

Veri Toplama Aracının Başlığı: Oyun Dans ve Müzik Dersi ilişkin motivasyon ölçeği, Oyun Dans ve Müzik Dersi ilişkin motivasyon ölçeği googleform

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 05.05.2025

Araştırmanın Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 05.05.2026

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni KARABÜK İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülede yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Belgeler aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için <https://arastirmaiznleri.meb.gov.tr/belge-dogrula> bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Sistemi -

Ek C'nin devamı

Karabük Mehmet Mescier Özel Eğitim Uygulama Okulu III. Kademe Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2025.024417

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 747619

T.C. Kimlik No:

Adı Soyadı: OKAN ALKAN

Araştırmanın Adı: ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK VE OYUN DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğretmen

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı: Karabük Mehmet Mescier Özel Eğitim Uygulama Okulu III. Kademe

Uygulama Yapılacak Birim: Özel Eğitim Uygulama Okulu (III. Kademe)

Uygulama Yapılacak İl: KARABÜK

Veri Toplama Aracının Başlığı: Oyun Dans ve Müzik Dersi ilişkin motivasyon ölçeği, Oyun Dans ve Müzik Dersi ilişkin motivasyon ölçeği googleform

Araştırma Uygulama İzininin Kabul Tarihi: 05.05.2025

Araştırmanın Uygulama İzininin Bitiş Tarihi: 05.05.2026

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni KARABÜK İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Belgeler aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için <https://arastirmaizinleri.meb.gov.tr/belge-dogrula> bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Sistemi -

Ek C'nin devamı

Yaşama Sevinci Özel Eğitim Meslek Okulu Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2025.024417

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 747253

T.C. Kimlik No:

Adı Soyadı: OKAN ALKAN

Araştırmanın Adı: ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK VE OYUN DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğretmen

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı: Yaşama Sevinci Özel Eğitim Meslek Okulu

Uygulama Yapılacak Birim: Özel Eğitim Meslek Okulu (Zihinsel Engelliler

Uygulama Yapılacak İl: KARABÜK

Veri Toplama Aracının Başlığı: Oyun Dans ve Müzik Dersi ilişkili motivasyon ölçeği, Oyun Dans ve Müzik Dersi ilişkili motivasyon ölçeği googleform

Araştırma Uygulama İzininin Kabul Tarihi: 05.05.2025

Araştırmanın Uygulama İzininin Bitiş Tarihi: 05.05.2026

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni KARABÜK İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Belgeler aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için '<https://arastirmaiznleri.meb.gov.tr/belge-dogrula>' bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Sistemi -

Ek C'nin devamı

Yaşama Sevinci Özel Eğitim Meslek Okulu Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2025.024417

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu: 747253

T.C. Kimlik No:

Adı Soyadı: OKAN ALKAN

Araştırmanın Adı: ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK VE OYUN DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğretmen

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı: Yaşama Sevinci Özel Eğitim Meslek Okulu

Uygulama Yapılacak Birim: Özel Eğitim Meslek Okulu (Zihinsel Engelliler

Uygulama Yapılacak İl: KARABÜK

Veri Toplama Aracının Başlığı: Oyun Dans ve Müzik Dersi ilişkin motivasyon ölçeği, Oyun Dans ve Müzik Dersi ilişkin motivasyon ölçeği googleform

Araştırma Uygulama İzininin Kabul Tarihi: 05.05.2025

Araştırmanın Uygulama İzininin Bitiş Tarihi: 05.05.2026

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)" göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni KARABÜK İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Belgeler aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için '<https://arastirmaiznleri.meb.gov.tr/belge-dogrula>' bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Sistemi -